Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General A.R.L.U.S.

ANUL X Nr. 22 | 4 PAGINI, 25 BANI | VINERI 16 APRILIE

Motonava elevilor

„Iunga" — vasul-școală al elevilor din Moscova — stătea ancorat în largul rîului Moscova, la două sute de metri de Kremlin. Echipajul lui tocmai se completase. Cel mai în vîrstă dintre „marinari" avea 16 ani, cel mai tînăr avea să împlinească în curînd 12.

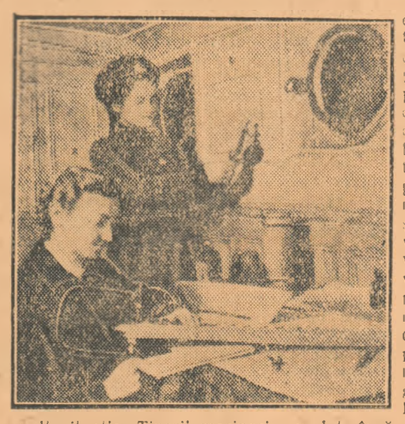

Încă din prima clipă, copiii s-au simțit foarte bine pe vas. Numai căpitanul stătea pe punțea de comandă prădă unor gînduri chinuitoare. Trebuia să execute o manevră foarte complicată: să traverseze rîul pe sub podul „Malii Kamenți" fără să-l atingă și fără să se producă vreo spărtură în corpul vasului. Pe asemenea vase se cuvine să ai nu mai puțin de 25 de mateloți. Iar în cazul de față întregul echipaj era compus din niște băiețași. Aceștia au dat însă dovadă de îndemînare și pricepere cu adevărat marinărească. Complicata manevră a reușit pe deplin.

Sarcina pe care și-au luat-o școlarii — de a face dintr-un simplu vapor o motonavă — multora li se părea de domeniul fanteziei. Dar și de astă dată „marinarii" au fost la înălțime. Pe zi ce trecea, vasul suferea transformări uimitoare. Însă principalul era că băieții, printre care unii, acasă, nu curățau după ei nici măcar o firimitură de pe masă, pe corabie au început să îndeplinească muncile cele mai grele.

În sufletul acestor tineri strengari arde fără încetare o scînteie minunată. Aceasta este năzuința către munca cea adevărată, care dă rezultate interesante, palpabile.

„Iunga" are fruntașii săi în reparația de vase, raționalizatorii săi. Orice munci complicate, grele, chiar neplăcute sînt îndeplinite de către cei doi Slava: Vladislav și Viaceslav. Nu rămîn mai prejos nici Valea Polenov și nici Boria Mitin — cei mai tineri fruntași de pe vas.

Vasul-școală constituie o experiență pedagogică îndrăzneață, o metodă originală de învățămînt politehnic al copiilor în afara școlii. Copiii au răspuns acestei metode cu un deosebit entuziasm și înflăcărare. Echipajul de pe „Iunga" își însușește cu o repeziciune nemaiîntîlnită cele mai complicate profesii din domeniul reparării vaselor.

Entuziasmul pentru orice muncă, bucuria muncii, sînt calități foarte prețioase, mai ales atunci cînd se nasc în inimi tinere.

Aviația de mîine

Revista sovietică „Tehnika-Molodeji" a publicat de curînd următorul articol al Eroului Uniunii Sovietice, I. Mazuruk:

Nici unul dintre domeniile tehnicii nu se dezvoltă atît de repede ca aviația. Drumul de la avionul lui Mojaiski pînă la avionul cu reacție de astăzi, care întrece viteza sunetului,a fost străbătut numai în vreo 70 de ani.

În viitorul apropiat, poate chiar peste vreo zece ani, vom putea să vedem avioane gigantice care vor zbura cu o viteză de peste 1000 kilometri pe oră, frumoase și confortabile dirijabile, ce vor deservi liniile aeriene în curse regulate. De asemenea, vom vedea în viitorul apropiat helicoptere mari și mici, care vor decola de pe acoperișurile clădirilor ori de pe terenurile sportive. Vom vedea și uriașe hidroavioane cu o greutate de peste 1000 de tone, după cum și nave interplanetare ce vor pleca spre alte lumi din anume puncte ale planetei noastre.

Singurul combustibil încărcat pe bordul acestora va fi o bucată nu prea mare de uraniu, sau de altă materie dezintegrabilă. Și această bucată de combustibil va ajunge pentru cîțiva ani, iar avioanele vor putea să înconjoare de multe ori globul pămîntesc, fără a se alimenta din nou.

Energia atomică va schimba întreaga înfățișare a vieții noastre. Vom afla astfel despre zborurile în jurul planetei, fără escală, despre comunicația regulată pe calea aeriană pe deasupra Arcticei și despre zborurile turiștilor pe deasupra Polului Nord, în salonul foarte comod al unui dirijabil. Trenurile aeriene vor aduce încărcături la locurile de destinație nefăcînd altceva decît să-și desprindă pe parcurs planoarele pe care le remorchează. Avionul și helicopterul vor deveni un mijloc de locomoție popular, iar masele de oameni vor învăța tehnica pilotajului, mai cu seamă la aparatele zburătoare de dimensiuni mai mici, cu aceeași ușurință cu care se învață astăzi conducerea automobilului.

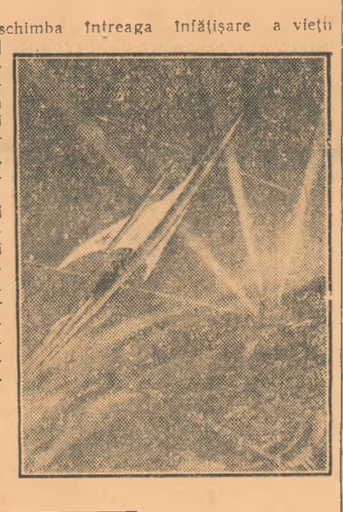

Prima scrisoare

Valia Merkulova, factor al biroului central al poștei din orașul Stalino, distribuind corespondența de dimineață, citi cu emoție pe unul dintre plicuri: „Bulevardul Bogdan Hmelnițki, casa nr. 35". Aceasta era prima scrisoare pe adresa cea nouă!

Casa nr. 35 de pe bulevardul Bogdan Hmelnițki este una dintre numeroasele case de locuit construite în ultimul timp în orașul Stalino. Ea a fost înălțată pe locul unui fost maidan.

Într-o seară, în camerele noii case s-au aprins becurile electrice, s-au auzit lovituri de ciocane, zgomotul produs de mobila care era așezată în camere. La ferestre au apărut perdele și draperii. Muncitorii de la mina „Tentralno-Zavodskaia" se mutau în casă nouă.

Soții Mihail Sergheevici și Evdokia Borisovna Panicev s-au mutat printre primii. Cu peste douăzeci de ani în urmă, tînărul Mihail Sergheevici, în vîrstă de 17 ani, a venit la mină. La început, el a lucrat ca muncitor la înaintare, iar acum este ajutor de mecanic de combină. În mină, el a întîlnit-o pe Evdokia Borisovna, viitoarea lui soție. Familia lui Panicev creștea. Cele două camere în care locuiau soții și cei patru copii, deveniră neîncăpătoare. Repartizarea pentru apartamentul cu trei camere a venit la timp.

Soții Panicev au deschis cu un sentiment de mare bucurie ușa casei și au privit cu mulțumire camerele spațioase care mai miroseau încă a vopsea proaspătă... Mihail Sergheevici s-a apucat de-ndată să instaleze aparatul de radio. Evdokia Borisovna a început să facă ordine. În camera copiilor, Iura, elev în clasa a 8-a, împreună cu Valia, sora lui, căutau un loc potrivit mesei de scris.

Cu două etaje mai jos, în apartamentul nr. 16, s-au mutat Grigori și Nina Griținko. El este maistru miner; ea va termina anul acesta școala tehnică minieră.

În casa lui Griținko toate lucrurile sînt noi, de curînd cumpărate. Manualele sînt aranjate cu grijă pe birou. La un loc de cinste se află și aparatul de radio marca „Baltika".

Mutîndu-se în casa nouă, cel mai mult a muncit stăpînul apartamentului nr. 2, șeful de echipă Vasile Egorovici Cistodelov. Bătrînul miner este un pasionat amator de cărți. El are în biblioteca sa personală aproape o mie de volume. Aici poți găsi culegeriie de opere ale lui Pușkin, Lev Tolstoi, Gogol, Cehov, precum și opere ale scriitorilor sovietici și străini.

Alături de această clădire se înalță altele în plină construcție. Dar nu va trece mult timp și se vor aprinde luminile și la ferestrele lor.

Cartofi pe bandă rulantă

De curînd, cumpărătorii care se aflau la magazinul de desfacere a legumelor din strada Sadovaia-Cernogreazskaia (Moscova) au avut o surpriză plăcută. În locul lăzii mari și incomode din care vînzătorul lua de obicei cartofii pentru a-i vinde, se afla un aparat metalic simplu. Cartofii treceau pe o bandă rulantă din depozit într-un scoc strălucitor de duraluminiu.

...La magazin, sosește un camion de 3 tone. În 20 de minute, un singur om îl descarcă într-un coș, care se află în curte. Cartofii urcă apoi pe banda rulantă la un buncher cu gratii, unde sînt și curățați de pămînt.

Apăsînd ușor pe un miner, vînzătorul pune în mișcare altă bandă rulantă. Ea aduce cartofii la tejghea și curăță a doua oară cartofii. Cartofii sînt cîntăriți automat și, după ce vînzătorul apasă un al doilea miner, ajung în coșul cumpărătorului. Toate aceste operații durează 6—7 secunde. În 2 ore, pot fi vîndute 3 tone de cartofi.

Patosul zilelor noastre

Arkadii Perventov

Nici un partid burghez din lume nu se poate lăuda că ideile sale ar fi susținute, și cu atît mai puțin introduse activ în viață de către milioanele de oameni. Scumpul nostru Partid Comunist este puternic prin sprijinul întregului popor.

Acum, toți oamenii sovietici — muncitori, colhoznici, intelectuali — au pornit să transpună în viață hotărîrile din septembrie ale Plenarei C.C. al P.C.U.S., ca și hotărîrile ulterioare ale partidului și guvernului, în care sînt trasate sarcini pentru sporirea avîntului în agricultură, pentru mărirea producției de mărfuri de consum popular.

Sarcinile sînt într-adevăr uriașe și realizarea lor reprezintă, în condițiile actuale, cea mai însemnată necesitate. Să ne gîndim numai că pe baza uriașului avînt al industriei socialiste, în viitorii 2—3 ani vor trebui satisfăcute din belșug cerințele crescînde ale populației din punct de vedere alimentar, asigurîndu-se și materia primă trebuincioasă industriei alimentare și ușoare.

Partidul ne învață că gospodăria cerealieră este baza întregii producții agricole. De nivelul producției de cereale depinde în mod hotărîtor dezvoltarea tuturor celorlalte ramuri. În hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.U.S. din 2 martie 1954 și în raportul tovarășului N. S. Hrușciov la plenara C.C., s-a analizat temeinic situația gospodăriei cerealiere și sînt indicate clar căile concrete ale dezvoltării acesteia.

Una dintre căile hotărîtoare este valorificarea în curs de 2 ani a 13 milioane de hectare de pămînturi întelenite și virgine din Siberia, Kazahstan, Ural, din preajma Volgăi și din Caucazul de Nord. 13.000.000 în timp de 2 ani! În care țară capitalistă poate fi înfăptuită o sarcină atît de măreață? Acest lucru îl poate realiza numai poporul nostru, popor creator, popor constructor.

Și poporul nostru este gata s-o îndeplinească.

Aș vrea să spun cîteva cuvinte cu privire la importanța internațională a mersului nostru înainte.

Oamenii muncii din țările de democrație populară și toți oamenii simpli de pe globul pămîntesc au întîmpinat hotărîrile Partidului Comunist referitoare la avîntul agriculturii, cu un sentiment de adîncă mîndrie pentru țara noastră, țara socialismului biruitor.

Pe de altă parte, noi știm pentru ce turbează dușmanii noștri, cînd partidul cheamă masele la noi realizări, la înlăturarea hotărîtă și deschisă a tot ce împiedică mersul nostru înainte! Acest proces natural de creștere și desăvîrșire îi înspăimîntă pe dușmani, îi face să urle, iar noi înțelegem că ei urlă de spaimă. Și cum să nu se înspăimînte cînd se desfășoară larga ofensivă economică a orînduirii socialiste!

Cum să nu urle de frică, dacă știu că în istoria partidului nostru nu s-a prăbușit niciodată vreun plan, că realizarea tuturor planurilor a avut și are o influență profundă asupra mersului evenimentelor internaționale, că rezolvarea justă a problemelor de politică economică înseamnă o victorie în lupta împotriva capitalismului din lumea întreagă!

Să ne amintim de trecutul nu prea îndepărtat, să ne aducem aminte de satul dinainte de revoluție. Case cît cotețele de găini. Opaiț. Drept încălțăminte — opinca, tocmai cum o purtau ostașii lui Alexandr Nevski și ai lui Dmitri Donskoi. Din zece inși, abia unul putea citi abecedarul, silabisind: „azbuki-vedi". Pămîntul gemea, împreună cu țăranul, sub jugul moșierului. Țăranul rus era flămînd și jefuit, era chinuit nu numai de moșierii ruși, ci și de negustorii de peste hotare...

Să ne amintim de anii colectivizării, anii marii cotituri. N-a fost ușor să tragi brazde peste haturi, să-l desparți pe țăran de plugul lui de lemn. Această acțiune a fost uriașă, revoluționară, tocmai fiindcă a fost susținută de milioane de oameni.

Dacă la Marea Revoluție din Octombrie țăranul rus și-a găsit drumul adevărat în Puterea Sovietică, în perioada colectivizării țăranul sovietic și-a aflat albia firească în colhoz. Orașul nu putea rămîne nepăsător față de soarta satului. Clasa muncitoare a trimis la țară nu numai mașini, ci și pe cei mai buni fii ai săi. La sate, au plecat mai întîi vestiții „douăzeci și cinci de mii", iar lor le-au urmat alții. Țăranul a înțeles cu toată ființa lui ajutorul neprecupețit al clasei muncitoare.

Orînduirea colhoznică a învins. Gospodăria individuală nu s-a putut asemui cu uriașa putere a colectivului susținut de stațiunile de mașini și tractoare ale statului. Lupta pentru pămînt a fost strîns legată de întărirea altor cuceriri ale revoluției.

Aici, poate, lipsea frumusețea furtunoasă a șarjelor de cavalerie, nu jucau ca șmeii cai înhămați la tunuri, însă vedeai frumusețea sublimă a înfăptuirilor fizice și mai ales a celor morale.

Se clădea noua psihologie a țărănimii colhoznice. A fost un proces foarte complicat. Aici, ca nicăieri, s-a văzut măiestria conducerii partidului și caracterul într-adevăr popular al politicii sale. Atunci s-a întărit puterea uriașă a conducătorilor de la sate, a comuniștilor și a celor fără de partid. S-au ridicat cadre de fruntași — colhoznici și mecanizatori. Forța exemplului pozitiv, experiența fruntașilor, deopotrivă cu mișcarea fruntașilor din industrie, au ajutat la dezvoltarea continuă a agriculturii socialiste.

E drept, introducerea experienței fruntașilor nu totdeauna a mers ca pe roate. Fondul de aur al experienței, fondul nostru național, era deseori subapreciat și înlocuit cu un șuvoi de directive chinuite, purcese din cancelarii, și cu o introducere demagogică a unor metode de știință agrotehnică.

Învățătura lui Viliams despre sistemul asolamentelor cu ierburi aplicată necugetat, după șablon, făcea ca lucerna și alte ierburi perene să înghită culturile de cereale. Din acest impresionant exemplu, care se află în raportul lui N.S. Hrușciov la Plenara C.C. al P.C.U.S., se vede ce daune mari pot isca în orice domeniu cei care își însușesc știința superficial și o aplică alandala.

De asemenea, în unele raioane, pămîntul a fost folosit nejust. Producția de cereale, carne, lînă, legume rămînea în urma cerințelor crescînde de alimente și materii prime.

Putem fi mîndri de înfăptuirile pline de abnegație ale țăranimii colhoznice din anii de după război. Într-un termen scurt, s-au lecuit rănile pricinuite de război în cele mai înfloritoare și mai fertile regiuni ale țării noastre.

Valorificarea pămînturilor întelenite, creșterea recoltei pe terenurile cultivate, sporirea șeptelului, plantarea de livezi și de vii, de culturi citrice și de ceai, lupta pentru mecanizarea complexă a muncilor agricole — toate acestea sînt minunate înfăptuiri ale oamenilor care trebuie să devină eroii viitoarelor opere ale scriitorilor sovietici.

Experiența trecutului ne arată că literații noștri au răspuns totdeauna prin fapte chemărilor partidului. Ei pătrund adînc în miezul evenimentelor, împărtășind greutățile și grijile viitorilor lor eroi.

Sîntem în pragul primăverii. Spre raioanele unde se valorifică noi pămînturi, se îndreaptă într-un șuvoi parcă nesfîrșit puternice mașini, mecanizatori, agronomi, ingineri, organizatori. Nu e departe vremea cînd vor rodi primele hectare de pămînturi pînă mai ieri întelenite și virgine.

Se știe cum a răspuns tineretul la chemarea partidului. Comitetele raionale ale Comsomolului au fost asaltate din primele zile de tineri care cereau să fie trimiși în stepele nemărginite. 400.000 de tineri, urmînd dorințele inimii, cer să plece în campania de desțelenire, să locuiască în stepă, să transforme înfățișarea întinderilor nemărginite.

Principalul e că hotărîrea partidului, dictată de viața însăși, a întîmpinat sprijinul milioanelor de oameni sovietici.

Citind și meditînd asupra hotărîrilor Plenarei C.C. al partidului, citind și recitind cuvîntările conducătorilor partidului și guvernului, rămîi uimit de înțelepciunea partidului nostru, care punînd mai presus de orice interesele poporului, grija pentru binele fiecărui om sovietic, a elaborat cu curaj și cu multă putere de previziune planul unei noi și mărețe ofensive. Și acest plan va fi realizat!

La lupta pentru fericirea oamenilor sovietici, la lupta pentru înfăptuirea indicațiilor partidului, iau parte milioane de oameni. Și în această mișcare a milioanelor de oameni, se află cel mai măreț patos al zilelor noastre.

Energia marilor fluvii sovietice

În Uniunea Sovietică, se construiesc 40 de puternice centrale hidroelectrice. Au intrat în funcțiune, după cum s-a prevăzut în directivele Congresului al XIX-lea al partidului, hidrocentralele de la Ust-Kamenogorsk și Mingheceaur. A început să dea curent electric hidrocentrala de la Ghiumuș. Crește ritmul de construcție al centralei de la Kuibîșev; anul acesta, vor fi terminate ecluzele ei inferioare. Pe șantierul nodului hidraulic de la Stalingrad, se intensifică ritmul lucrărilor de betonare.

Pe marile rîuri din partea europeană și asiatică a Uniunii Sovietice, se construiesc o serie de alte centrale hidroelectrice. Iată ce relatează despre ele A. VOZNESENSKI, directorul Institutului „Hidroenergoproiekt" de pe lîngă Ministerul centralelor electrice și industriei electrotehnice din U.R.S.S.

Constructorii noilor hidrocentrale execută acum principalele lucrări în albiile fluviilor din țară. S-a construit un baraj pe Kama. În viitorul cel mai apropiat, în regiunile viitoarelor noi hidrocentrale se vor construi baraje în albiile fluviilor Volga, Nipru, Obi și Angara.

Elaborînd proiectele noilor hidrocentrale — dintre care unele vor fi unice prin puterea lor — inginerii proiectanți s-au străduit să creeze construcții din cele mai perfecționate și economicoase. În special, o largă aplicare capătă așa zisele hidrocentrale de tip combinat, care îngăduie reducerea simțitoare a frontului construcțiilor de beton, iar într-o serie de cazuri înălțarea complet digul deversor de beton, excedentul apelor de viitură fiind evacuat aici prin orificii sau deschideri de rezervă, care se află chiar în clădirea hidrocentralei.

O importantă particularitate a actualei etape a construcțiilor hidroenergetice sovietice este construirea pe același rîu a unei cascade de hidrocentrale, ceea ce îmbunătățește considerabil regimul energetic al tuturor treptelor cascadei și prilejuiește folosirea mai deplină a resurselor rîului. Iată pe harta U.R.S.S. linia albastră a Niprului.

Cascadele de hidrocentrale

Kahovka. După cum se știe, aici se construiește a doua hidrocentrală a cascadei de pe Nipru. Principalele ei construcții vor intra în funcțiune cu un an înainte de termenul stabilit — în anul 1955. Dar ea și Dneproghesul nu vor epuiza posibilitățile energetice ale marelui fluviu. Inginerii propun să se creeze o cascadă de hidrocentrale pe tot cursul Niprului: unele mai mari — pe porțiunea de la gurile lui pînă la Kiev — și unele mai mici — dincolo de capitala Ucrainei.

Mărețа cascadă de hidrocentrale de pe Volga se va completa în cursul cincinalului cu o nouă puternică hidrocentrală — aceea de la Gorki. Primele ei agregate vor da curent electric încă în acest an. De pe malul abrupt din stînga fluviului, ceva mai sus de muntele „Gorki", se pot vedea clădirile hidrocentralei, digul deversor, ecluzele și canalul navigabil în curs de construcție.

Tot în anul acesta va furniza curent electric și hidrocentrala de pe Kama, prima mare uzină de pe acest fluviu cu mare debit de apă. Albia fluviului pe sectorul dintre muntele „Molotov" și gura rîului Ciusov a fost închisă încă în toamna anului trecut.

Aceasta este una dintre cele mai interesante construcții ale celui de al cincilea cincinal. De pe mal nu se vede clădirea hidrocentralei. Sala mașinilor se află în interiorul digului deversor unde, în locul numeroaselor agregate care cer un fundament construit la mare adîncime, vor fi instalate 24 agregate de capacitate relativ redusă, repartizate egal pe întregul front al construcțiilor de beton. Aceasta este o rezolvare tehnică excelentă și fără precedent a greutăților pricinuite de condițiile geologice. Caracterul subsolului nu a permis așezarea principalelor construcții la mare adîncime. De aceea, s-a luat hotărîrea ca uzina să fie construită chiar în dig, ceea ce a permis economisirea unei mari cantități de beton și a redus durata lucrărilor de construcție.

O altă particularitate a nodului hidraulic de pe Kama este și construcția nouă a ecluzei lui navigabile duble, cu șase camere. Chiar în primăvara aceasta, prin ecluză vor trece plute, vase de pasageri și de marfă.

Odată cu punerea în funcțiune a nodului hidraulic de pe Kama, va fi întărită mult baza energetică a Uralului. Se vor îmbunătăți și condițiile navigației pe Kama. Pe o mare întindere, mai sus de muntele „Molotov", fluviul va avea adîncimi favorabile navigației.

Dincolo de creasta Uralilor

Dincolo de creasta Uralilor, pe Irtîș, începe construcția hidrocentralei din apropierea gurii rîului Buhtarma. Această hidrocentrală va produce multă energie electrică ieftină, necesară valorificării uriașelor bogății naturale ale Altaiului și mecanizării agriculturii din partea de răsărit a Kazahstanului. Pe malul stîncos din dreapta Irtîșului, a apărut într-un scurt timp o mică așezare a constructorilor. Acum se organizează un puternic „spate" al frontului de producție al noii construcții.

Barajul noii hidrocentrale, stăvilind apele abundente ale Irtîșului, va forma un mare lac de acumulare, care se va întinde pînă la lacul Zaisan și va asigura minunate condiții pentru reglementarea debitului de apă al rîului.

Una dintre cele mai puternice hidrocentrale din țară va fi cea de la Novosibirsk. Cu ea începe valorificarea fluviului Obi.

Nu poți vorbi despre minunatul viitor al rîurilor siberiene, fără a insista îndeosebi asupra fluviului Angara. El izvorăște din lacul Baikal și este o adevărată perlă nu numai a hidroenergeticii Uniunii Sovietice, ci și a hidroenergeticii întregii lumi. Rezervele potențiale de energie hidraulică ale Angarei depășesc rezervele Volgăi, Niprului și Donului luate împreună, iar regimul de apă al fluviului este neschimbător în tot timpul anului, ceea ce nu se mai întîlnește nicăieri. Acest regim constant este condiționat de influența regularizatoare a Baikalului, care e un uriaș lac de acumulare natural. Studierea fluviului Angara, începută încă în anul 1924, a arătat că aici se poate construi o întreagă cascadă de hidrocentrale, cu capacitate anuală de circa 65 miliarde kw-ore de energie electrică.

Baza valorificării rîului va fi hidrocentrala care se construiește acum la cîțiva kilometri de orașul Irkutsk. Construcția se compune din clădirea hidrocentralei și din barajul de pămînt. Aici nu se mai construiește un dig deversor de beton. Excedentul de apă se va evacua prin deschideri speciale, care se construiesc în interiorul clădirii hidrocentralei. Barajul va ridica nivelul apei de pe cursul superior al Angarei pînă la lacul Baikal și, totodată, și nivelul acestui lac. Se prevede ca hidrocentrala de la Irkutsk să fie pusă în funcțiune în anii viitori.

★

Este indiscutabil că, cu timpul, va fi valorificată și energetica altor rîuri din U.R.S.S., inclusiv a altor rîuri siberiene. cercetarea și proiectarea cărora se efectuiază acum. Inginerii sovietici au acumulat o bogată experiență în construcțiile hidroenergetice și au proiectat numeroase tipuri de construcții potrivit cu cele mai diverse condiții geologice — cu solurile moi sau stîncoase, cu șesurile sau rîurile de munte. În crearea proiectelor de hidrocentrale, vădesc multă forță creatoare și proiectanții, și exploratorii care lucrează pe întinderea nesfîrșită a marii Uniuni Sovietice.

Un matematician înnăscut

Soarele luminează cu dărnicie sala de cursuri, spațioasă și comodă, căptușită cu lemn de stejar și de mesteacăn, a universității din Moscova. O sută douăzeci de perechi de ochi urmăresc cu stăruitoare luare aminte fiece mișcare a mîinii profesorului, care scrie pe tablă felurite formule.

Ochii aceștia își privesc profesorul, pe S. N. Merghelian, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S., cu neînchipuită admirație, căci profesorul e aproape de aceeași vîrstă cu studenții săi.

Deși tînăr, acest om de știință și-a cucerit de timpuriu simpatia exigenților săi auditori. El nu-și ține prelegerea cu voce indiferentă și plictisitoare, ci pare că ar povesti cu vioiciune lăsîndu-se uneori furat de istorisirile lui. Studenții din anul doi își notează sîrguincioși formulele în caiete, privindu-se cu înțeles unii pe alții cînd află că teorema demonstrată și-a găsit o însemnată aplicare practică în tehnică. Iată, dar, că nici funcțiile matematice nu sînt o materie chiar atît de abstractă. La o glumă a profesorului, care arată că și în matematica superioară există „unități conservatoare", studenții răspund cu hohote de rîs.

Soneria vestește sfîrșitul lecției la anul doi, dar nu și sfîrșitul zilei de muncă a profesorului. De la etajul al șaisprezecelea, Serghei Nikitovici coboară în sala de lectură. Peste două ore ține o prelegere la anul cinci și mai are să-și pună la punct unele însemnări. După aceea trebuie să țină un seminar. Odihna începe abia seara tîrziu, cînd minutarele ceasornicelor se apropie de ora nouă. Iar pentru tînărul profesor odihna înseamnă ascultarea unei simfonii sau vizionarea unui spectacol de operă ori balet clasic, căci de muzică îl leagă o caldă și veche prietenie.

Artă sau știință? E greu să alegi între aceste două domenii ale culturii omenești, care par foarte îndepărtate unul de celălalt. E și mai greu să faci această alegere la vîrsta de paisprezece ani.

Cînd un bătrîn profesor, care cîntase cîndva în Italia, i-a spus: „Ai o voce destul de bună, băiatul meu! Am să mă ocup de tine", se putea crede că balanța s-a înclinat hotărîtor către artă. Ca să poți cînta la teatrul „Spendiarov", cel mai bun teatru din Baku, poți trece chiar peste sfaturile cuminți ale tatălui, care este constructor și care vrea ca fiul lui să se facă inginer, poți să te miști pe scenă luni întregi, fără să scoți o vorbă, printre oaspeții familiei Larin, sau în mulțimea ce înconjoară pe Valentin în agonie. Pe altarul muzicii și al cîntecului poți jertfi șahul și multe alte îndeletniciri interesante — totul, numai... matematica nu. O, aici s-a deschis pe neașteptate pentru înflăcăratul adolescent o lume minunată, fără margini, ca cerul din Erevan presărat de stele sclipitoare.

Deci, literele alfabetului latin „a", „b", „c", atît de cunoscute pot avea și un alt sens decît cel fonetic. În limbajul algebric ele sînt numai niște simboluri, în spatele cărora se ascunde ba un biciclist care întrece un pieton, ba niște mingi pe care le cumpără școala, ba un mare număr de chintale de grîu. Se mai află și o altă categorie de litere: tainicele x, y, z. Trebuie să le descoperi înțelesul și să-l lămurești și altora. Serioja fu cuprins de o stimă adîncă față de aceste semne care îi păreau mai înainte moarte; el simți de odată puternica lor semnificație.

...Elevul arată profesorului său o nouă variantă în rezolvarea unei probleme.

— E bine așa, Serioja — spune Rostomian cercetînd însemnările. — Dar crezi că există numai două metode de rezolvare a problemei?

Serioja rămîne nedumerit. Începe să se gîndească și găsește numaidecît a treia soluție.

Apoi elevul și profesorul răsfoiesc împreună manualul pentru clasa următoare, a șaptea. Nu-l mai poți smulge acum de lîngă cartea subțirică a lui Kiselev, care a luat locul lui Jules Verne și al lui Conan Doyle.

Algebra, trigonometria și geometria l-au deschis calea spre fizică și chimie. Băiețandrul de treisprezece ani se străduiește cu uluitoare perseverență să înțeleagă și „Dialectica naturii".

S. N. Merghelian, ținînd o prelegere la Universitatea „M. V. Lomonosov"

A venit anul 1943. Serioja Merghelian intra într-al cincisprezecelea an al vieții sale și organizația de comsomol din școală l-a primit în rîndurile ei pe fruntașul la învățătură. De atunci, învățătura lui, impetuoasa lui dezvoltare și situația lui socială, pînă la Congresul al XII-lea al Comsomolului, sînt strîns legate de comsomol. În clasa a opta, Merghelian învață cu îndoită energie: își pregătește și examenele din clasa 9-a. Iar peste un an termină școala.

Cît de fericit a fost destinul talentatului adolescent! În școală, Serioja era înconjurat de atenția caldă a profesorilor, la universitate a făcut parte din grupa profesorului Artașes Șaghinian, care l-a ajutat să-și însușească în trei ani toate disciplinele predate în facultatea sa și să dea în răstimpul acesta examene pentru cinci ani.

Deși învață intens, Merghelian afla timp și pentru Palatul pionierilor. Aici conducea cercul de matematici în care nu de mult activase el însuși. Asta era sarcina lui de comsomolist. A alcătuit probleme pentru tinerii matematicieni, a organizat concursuri. Ca urmare, elevii lui, printre care și o fetiță brunetă, fiica profesorului Rostomian, s-au înscris la facultatea de fizico-matematici.

Tînărul îndrăgostit de știința numerelor și-a luat diploma universitară. Trebuia să-și aleagă acum o cărare pe drumul larg, dar accidentat al matematicilor. Artașes Șaghinian l-a ajutat să se hotărască. Poate că, înrîurit de profesorul său, a păsit pe urmele acestuia. Astfel, Serghei Merghelian se trezi față-n față cu stînca de granit pe care trebuia să se urce cu puterile-i proprii. Pînă atunci, absorbise știința acumulată veacuri de-a rîndul, cum absoarbe buretele apa. Acum însă, trebuia să creeze el însuși, să contribuie și el cu o picătură la oceanul științei.

Cine n-a văzut cum cade, bunăoară o piatră?

În zborul ei, piatra descrie o traiectorie. Cu cît piatra va zbura mai departe cu atît va străbate un drum mai lung. O asemenea dependență în matematică se numește funcțională. Distanța pe care a străbătut-o piatra este în cazul de față funcția timpului.

Acesta este exemplul cel mai simplu. În realitate, în natură și în tehnică diferite obiecte-corpuri, piese ale mașinilor — fac mișcările cele mai complexe, traiectoriile lor se schimbă neîncetat în spațiu. Expresiile lor matematice — funcțiile — dobîndesc și ele aspecte complexe. Sarcina cercetătorilor era de a prezenta aceste funcții cu aproximație, cu ajutorul unor funcții mai simple. Aceste probleme au fost studiate amănunțit după exemplele teoriei mecanismelor, de către marele matematician rus P.L. Cebîșev, care le-a considerat o problemă de matematică. Ideea lui Cebîșev a fost dezvoltată și continuată de A.A. Markov, iar în vremea noastră de S.N. Bernștein, M.A. Lavrentiev, M.V. Keldîș... „Teoria aproximațiilor" — așa se chiamă acest grup de probleme — a devenit una dintre cele mai importante în matematica actuală. Rămîneau totuși încă multe pete albe în această teorie, mai ales în teoria aproximațiilor în domeniul matematicii complexe, pe care cercetătorii se străduiau în ultima perioadă, însă fără succes, să le dezvăluie. Merghelian și-a închinat activitatea tocmai dezvoltării acestei teorii.

Serghei Nikitovici visa să se întîlnească cu academicianul Mstislav Vsevolodovici Keldîș. Acest vis și l-a realizat la Moscova. M.V. Keldîș este un om foarte ocupat. Dar a găsit totuși timp și pentru tînărul aspirant. Ziua era, într-adevăr, prea scurtă, dar mai era și noaptea.

De după storul greu, răzbate lumina unor felinare singuratice, care luminează strada adormită. Și în casă dorm toți. Sînt trei numai doi oameni: un bărbat de vîrstă mijlocie cu fire argintii albindu-i tîmplele și un tînăr negricios, slăbuț. Ei șed alături, la aceeași masă, academicianul rus și aspirantul din Armenia.

Nu schimbă între ei aproape nici o vorbă, uneori își spun unul altuia părerile și cugetă, cugetă într-una ca niște jucători de șah într-o poziție dificilă.

În 1949 Merghelian și-a ținut dizertația. Dar nu i s-a conferit titlul de candidat în științe, căci lucrarea lui, mai mult decît meritoasă, a fost recunoscută de toți ca o lucrare de doctorat. S.N. Merghelian a devenit cel mai tînăr doctor în științe din toată Uniunea Sovietică: avea doar douăzeci și ceva de ani. Iar după alți trei ani, cercetările lui au fost distinse cu răsplata cea mai înaltă — Premiul Stalin. Cercetările lui, după cuvintele academicianului A. N. Nesmeianov, au „o însemnătate deosebită din punctul de vedere al folosirii metodelor lor în activitatea marilor mașini de calculat automate".

★

În India, în pitorescul parc al universității Osman, s-a apropiat de Merghelian — după ce acesta își citise referatul — un om cărunt, în haine cenușii.

— Norbert Wiener — se prezentă el. — Cunosc lucrările dumitale, colega. Curios, foarte curios. Felicit din toată inima pe matematicienii sovietici.

Între tînărul savant sovietic și americanul acesta care este considerat unul dintre cei mai mari matematicieni ai lumii se legă o conversație firească.

Serghei Nikitovici își amintește și de această convorbire cu Wiener, atunci cînd se întîlnește cu comsomoliștii din Erevan și le împărtășește impresiile culese în călătoria sa prin India. Merghelian le istorisește și despre alte țări: Polonia, China, Italia, Austria — în care el a reprezentat nu numai pașnica știință sovietică, ci și tineretul sovietic și detașamentul lui de avantgardă, comsomolul, a cărui insignă tînărul savant Merghelian o poartă cu dragoste.

G. KULIKOVSKAIA

S. Bogatkina — Portretul unei tinere doctorițe (sculptură în marmoră)

Regizorul I. Zavadski despre teatrul românesc

Intr-un articol publicat în „Sovetskaia Kultura", Iurii Zavadski, artist al poporului din U.R.S.S., laureat al Premiului Stalin, își împărtășește impresiile culese în timpul vizitei pe care a făcut-o în Romînia anul trecut, ca regizor principal al teatrului „Mossoviet".

Autorul articolului se ocupă de unele probleme ale teatrului romînesc de astăzi, arătînd, pe temeiul spectacolelor văzute la noi, care sînt trăsăturile caracteristice ale orientării teatrului din R.P.R.

Deși teatrul romînesc s-a format mai ales sub influența teatrului din Occident, spune I. Zavadski, actorii și regizorii romîni au avut întotdeauna tendința spre adevărul vieții, spre arta realistă. Această părere i-au întărit-o lui I. Zavadski atît spectacolele văzute, cît și dorința vie și sinceră a cercurilor teatrale romînești de a-și însuși cît mai aproape și mai adînc experiența artei teatrale sovietice. Discuțiile care au avut loc între oamenii de teatru romîni și cei sovietici au lămurit pentru cercurile teatrale romînești numeroase probleme legate de metoda realismului socialist.

Referindu-se la cele cîteva spectacole pe care le-a văzut în țara noastră, I. Zavadski își spune părerea cu privire la regie și la modul de interpretare. Unul din spectacolele la care a asistat este piesa sovietică „Liubov Iarovaia" de K. Treniov, jucată pe scena Teatrului Municipal din Capitală. Talentatul regizor W. Siegfried, spune I. Zavadski, a rezolvat cu succes problemele legate de punerea în scenă a piesei, reușind să creeze un spectacol veridic și atrăgător, în care rolurile sînt bine interpretate. Deosebit de mult i-a plăcut regizorului sovietic jocul înzestratului actor Septimiu Sever, care a interpretat pe Mihail Iarovoi. Cu privire la acest spectacol, I. Zavadski mai face și alte observații, subliniind, printre altele, că spectacolul demonstrează că întregul colectiv de creație este pătruns de o dragoste adîncă față de oamenii sovietici. Un alt spectacol la care a asistat I. Zavadski este „O scrisoare pierdută" de I. L. Caragiale. Pus în scenă de regizorul Sică Alexandrescu, spectacolul „O scrisoare pierdută", scrie regizorul sovietic, este realizat cu măestrie și jucat cu mult talent. Minunata comedie satirică și-a păstrat și astăzi marea ei putere de demascare. I. Zavadski se oprește în special asupra jocului actorului Gr. Vasiliu-Birlic, subliniind farmecul scenic și humorul acestui actor. El se ocupă și de jocul celorlalți interpreți, relevînd măiestria artistică a actorilor C. Antoniu, M. Anghelescu, R. Beligan, Elvira Godeanu. In articolul său, I. Zavadski își exprimă admirația pentru puterea de expresie a lui C. Ramadan, în „Avarul" de Molière, la repetiția căruia a asistat, realismul actorilor J. Cazaban și Ciubotărașu în „Afaceriștii". Ocupîndu-se mai departe de spectacolele la care a asistat în țara noastră, I. Zavadski remarcă piesele văzute la Teatrul maghiar din Cluj, în special comedia muzicală „Hary Janos".

Adînc cunoscător al artei, I. Zavadski are în articolul său rînduri pline de admirație pentru arta patriei noastre — pentru teatru, muzică, pictură. El scrie cu căldură despre Muzeul de artă al R.P.R., ca și despre marii noștri pictori clasici și contemporani, despre arta noastră populară, despre cîntecele românești. In cuvinte care arată prietenia ce o are omul de artă sovietic pentru Patria și poporul nostru, pentru realizările noastre, I. Zavadski își exprimă încrederea în frăția dintre poporul romîn și cel sovietic.

Nikolai GRIBACEV

Cînd se lasă seara

Soarele a alunecat dincolo de acoperișurile caselor.

Amurgul roșiatic s-a așternut peste ulița colhoznică, pe care se-ntind brazdele trase de roțile automobilelor și căruțelor. Numai cu un ceas mai de vreme se iviseră din grădina de lîngă club niște umbre prelungi, apoi s-au destrămat, mistuindu-se în apele înserării. Și numai departe, pe cîmp, dincolo de cîngul de mesteceni, tot mai duduie tractoarele, din care pricină cîmpul pare acum un stup care, treptat, prinde a se potoli.

Sprijinindu-și motocicleta de un zid, un tînăr umfla cauciucul. Pufăitul sacadat al pompei părea o bătaie ritmică de aripi a unei păsări ostenite. La poalele dealului, lîngă rîu, au apărut deodată niște băiețași, care s-au și împrăștiat numaidecît ca potîrnichile, la vederea moșului Fedos, paznicul grădinii, care se ducea să-și întindă vîrșele pentru noapte. Intîlnirea era obișnuită, ca și gluma bătrînului:

— Ei, generalilor, ce se mai aude acolo, la război?

— La care război, moșule?

— Acolo unde se sparg geamuri și se dobîndesc vînătăi sub ochi. Te pomenești că l-ați biruit pe vrăjmaș?

— Am făcut pace, — zise cel mai mare dintre copii, care avea nouă ani și era fiul șoferului colhoznic. Părul băiatului era încă ud de la scăldat iar genunchii înverziți de iarbă, ca și chiloții.

— Acuma sîntem exploratori, geologi, — urmă el.

— Ia te uită! — grăi moșul, ridicîndu-și barba tunsă cu grijă. De-aia nu puteam pricepe de ce la noi la cooperativă s-a ieftinit sticla!...

Gluma aceasta îi jigni pe băieți, iar unul profeți pe ton răzbunător:

— Azi amurgul e roșiatic: asta înseamnă că are să bată vîntul... Peștele n-are să cadă în plasă!

Presimțind un oarecare adevăr în vorbele băiatului, moșul se oțărî și porni spre coama dealului, iar copiii se împrăștiară pe la casele lor, cam stinghiriți că s-au legat de delicatele tradiții pescărești și îngrijorați de urmările posibile: poate moșul are să se plîngă părinților!

Cu un ulcior într-o mînă, Piotr Vasilievici Kapustovski, șoferul vîrstnic al colhozului, se îndrepta agale spre dughiană, după bere, străbătînd livezile în lung. Pe semne că abia acum își sfîrșise treaba, fiindcă nici salopeta nu și-o scosese încă. Băiețelul cu părul ud, atît de îndrăznet cu pescarul, văzîndu-și tatăl, sări în tinda unui prieten, căci era gata oricînd să dea explicații, numai nu în fața oamenilor, ci acasă. In întîmpinarea șoferului venea mulgătoarea Elena Stepanovna. Toți o respectau pentru felul cum muncea, dar de limba ei ascuțită se temeau cu toții deopotrivă. Ochii ei verzi priveau veșnic înveninați, iar în colțul stîng al gurii, lăsat mai jos ca celălalt, se cuibărea mereu un surîs. Observînd-o, șoferul căută să-și ascundă ulciorul la spate, dar era prea tîrziu.

— Te duci să iei benzină, Piotr Vasilievici? — îl întrebă mulgătoarea cu voce tare, cu intenția vădită de a atrage luarea aminte a trecătorilor. — Grăbește pasul, vecine, fiindcă și grăjdarul Egorici s-a dus tot într-acolo, cu un ulcior. Mai știi, poate rămîi fără combustibil!... Dar nevastă-ta ce face? Am auzit că s-a dus la raion.

— Mai bine mi-ai fi dat bună ziua — se burzului șoferul — că a da drumul la moară e lesne...

— Ziua bună dă întîi bărbatul, asta s-o știi, Piotr Vasilievici! Că se mai întîmplă și alta, de merg muierile la cîmp și bărbații șed la bucătărie... Curat ca-n zicală...

— Zicala, Elena Stepanovna, de astă dată sună taman pe dos.

— Asta a fost odată... Azi, fiece zicală muierească, oricare ai alege-o, îi se potrivește bărbaților. Spune-mi, cărți nu citești? Zice lumea că învățații lucrează anume pentru istoria asta...

Neașteptîndu-se la nimic bun de pe urma acestei conversații, șoferul făcu semn de scăpare cu mîna și coti grăbit colțul dughenii. Grăjdarul picase cu adevărat acolo ca musca-n lapte.

— Ei, ne alimentăm mașinile? — întrebă șoferul, luînd fără voie tonul mulgătoarei.

— Cum de nu! — răspunse nu fără oarecare plăcere grăjdarul scoțîndu-și capul și umerii pe ferestruica dughenii. Dacă litrajul nu-i la fel cu kilometrajul, mașina nu are echilibru... Și așa zice Stepanovna că între mine și cai este potrivire desăvîrșită: ei, cu ovăzul, eu cu... secărica!

— Rea limbă are mulgătoarea noastră, ce zici, Egorici?

— Rea, ce să zic! — încuviință bucuros grăjdarul. — Pe lîngă orișicine ar trece, nu se poate stăpîni să nu-l înțepe. Cît despre mine, îi sînt vecin așa că m-am obișnuit, dar pe alții îi scoate din sărite, nu alta. Tu însă nu te mînia, că om scăpa noi repede de dînsa. O s-o trimitem la O.N.U. să discute acolo cu atîțătorii aceia, căci nu se poate cu limba ei să nu le vie de hac. Ei, ce zici, bem cîte o halbă?

— Cum de nu, o halbă se poate! — aprobă șoferul. — De la ceasurile șase mă aflu pe drum, așa că gîtlejul mi-i uscat ca iasca... Și nici nevasta nu mi-i acasă. A plecat după treburi, iar feciorul nu s-a întors nici el... Cu treburi și el, pe semne...

Dașa Astahova ședea în cerdac, așteptînd ca maică-sa să pregătească cina. Acum o lună a împlinit optsprezece ani, și cu acest prilej și-a desfăcut cozile, rînduindu-și o pieptănătură ca la oraș. Isprăvind munca la fermă, fata s-a spălat, s-a primenit și acuma ședea, neavînd ce să facă.

Se plictisea. Își așeza părul, privea spre club, deși știa că azi nu era nimic deosebit acolo, dar se gîndea că poate totuși e ceva nou... Nu era însă nimic. Nici pe Pașka, tractoristul care de trei luni de zile o conduce de la plimbare acasă, n-avea să-l vadă căci tabăra de cîmp era departe, și flăcăul nu mai putea veni seară de seară la întîlnire.

Se apropie prietena Zoika, cu obrajii rotunzi, veșnic preocupată de necazurile altora. Cînd vorbea de ea însăși, zicea totdeauna: „Nu mi-e dor de nimeni, mă necăjește numai dorul altora! De-aș avea putere cît vreau, știu eu pe cine cu cine să însor, așa, ca să trăiască cu toții în fericire veșnică!" Primăvara, Zoika s-a plimbat de cîteva ori cu responsabilul clubului pe malul înalt al rîului, fie cîntînd, fie ascultînd țipătul cristeilor, fie privind cum se destramă ceața străvezie peste lunci, în bătaia razelor lunei... S-a plimbat de cîteva ori, apoi de însemnătate statală, l-a trimis în tindă să se spele. In vreme ce Mișka își turna alene apă în pumni și-și freca mîinile cu săpun, maică-sa îi hotărî destinul pentru a doua zi:

— Ai să te duci cu tata la prășitul cartofilor. Poate va trebui să mîi calul și e vremea să te obișnuiești...

Discuția din casă și argumentele aduse de Mișka răzbăteau pînă în cerdac, orientînd altcumva gîndurile celor două prietene.

— Mulți se duc la Stalingrad — oftă Zoika — Și la Kuibîșev... Ce-ar fi să plec și eu?

— Cum să pleci? Parcă acasă ai puțin de lucru? — se miră Dașa.

E drept că și gîndurile ei zburaseră adesea la Stalingrad, dar de acolo pînă la stațiunea de mașini și tractoare nu sînt cinci kilometri, așa că n-ar mai putea da o fugă la locul de întîlnire. Zoika, citind gîndurile prietenei, făcu o aluzie:

— Acolo sînt escavatoare, felurite mașini... Pașka s-ar fi dus cu drag!

— Dar or să-l lase pe Pașka? Nici el n-o să plece din colhoz, ca să păraească munca de aici. E un om conștient!

Prietenele amuțiră, întristate nu pentrucă viața personală le-ar fi sărăcă în bucurii ori în spațiu larg, ci pentrucă undeva, nu prea departe de acest spațiu, se săvîrșesc fapte și mai impetuoase. Ar voi amîndouă să cunoască viața aceea, dar le pare rău și după asta pe care o au.

— Oi, sînt multe prostuțe de astea. — rise Zoika.

— Ce ți-a venit?

— Nimic... M-am gîndit și eu la o fată, la o prietenă. Inchipuie-ți, stă acum în stepă lîngă Volga, așa, cum stau eu cu tine, și privește soarele în asfințit, înserarea care se lasă... Iar ziua a fost caldă, munca grea, o dor mîinile, picioarele, părul îi e încîlcit, plin de praf, de nici nu-l poți descurca... O văd parcă aievea! Uite-o cum stă și se gîndește: sînt undeva livezi și crînguri, în iarbă strălucesc picături argintii de rouă, grînele unduiesc în holdă, suflate de vînt. Fetele se grăbesc la plimbare. Lor ce le pasă: vara lucrează, iar către toamnă, pentru recolta bogată li se dau medalii și ordine. Stă tristă, jinduindu-le. La început mi s-a făcut milă de fata asta, dar după aceea am văzut că și ea e tot așa de prostuță ca și noi! Nu-i așa?

— Ciudată mai ești tu, Zoika...

— Hai, lasă, nu-ți mai fă inimă rea! Ascultă mai bine ce am să-ți spun: se vor zidi aceste hidrocentrale, ne vor trimite și nouă curent electric, de n-o să avem ce face cu atîta curent. Și atunci te vei duce la Pașka al tău cu tramvaiul! E grozav, nu?

— Bagă de seamă, Zoika, nu care cumva să-i spui lui Mișka de treaba asta, fiindcă, mai știi, așta e-n stare să se ducă chiar mîine în pădure, să care bușteni pentru traverse și atunci adio cartofi.

— Grozav ar fi, dacă s-ar adeveri! Și să zicem că Pașka al tău ar mai ajunge și Erou al Muncii Socialiste și-și va cumpăra o mașină „Moskvici". Nu-i nimic de mirare! Vom merge împreună la oficiul stării civile — eu alături de șofer, în calitate de prietenă, iar voi în spate... dar să nu vă sărutați prea mult de atîta bucurie.... Totuși mă îndoiesc că se va întîmpla chiar așa: mai curînd își va cumpăra o bicicletă, cu toate că nu cred să-i treacă prin cap nici barem așa ceva...

Incepu să se audă zumzetul îndepărtat al unui avion. Luminile nu i se zăreau; răzbea văzduhul numai huruitul motorului, monoton și surd, încît părea că s-a întors iarăși primăvara și au prins a zbura bondarii. Dar livezile și crîngurile stăteau nemișcate.

— Știi ce? — zise Zoika pe gînduri. — După ce se vor construi toate hidrocentralele astea, am să-mi iau concediu și am să zbor cu avionul... Și asta are să se întîmple negreșit noaptea: am să privesc în jos și peste tot n-am să zăresc decît lumini și iar lumini... Pămîntul are să fie tare frumos luminat. Nu-i așa? Iar responsabilului de club am să-i arunc o carte poștală din avion: „Salut pe maestrul muncii culturale. Prinde dragostea din zbor". Nu-i așa că-ți vine să rîzi?

— Ba de loc... De dragoste nu se rîde!

— Daș ka, vino să mănînci! — o chemă maică-sa.

Prietenele se ridicară. Zoika sări jos din cerdac, topindu-se în umbrele serii. In casa șoferului se aprinse lumina, cea dintîi lumină din sat. Tractoarele amuțiseră. Se liniștise pentru scurtă vreme și halta. Numai cristeiul se mai auzea în luncă, alăturîndu-și țipătul loviturilor de lopeți în apă ale lui moș Fedos. Innopta.

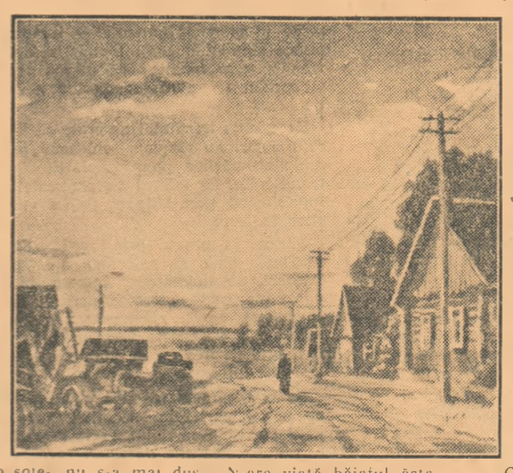

— Rea limbă are mulgătoarea noastră, ce zici, Egorici?

— Rea, ce să zic! — încuviință bucuros grăjdarul. — Pe lîngă orișicine ar trece, nu se poate stăpîni să nu-l înțepe. Cît despre mine, îi sînt vecin așa că m-am obișnuit, dar pe alții îi scoate din sărite, nu alta. Tu însă nu te mînia, că om scăpa noi repede de dînsa. O s-o trimitem la O.N.U. să discute acolo cu atîțătorii aceia, căci nu se poate cu limba ei să nu le vie de hac. Ei, ce zici, bem cîte o halbă?

— Cum de nu, o halbă se poate! — aprobă șoferul. — De la ceasurile șase mă aflu pe drum, așa că gîtlejul mi-i uscat ca iasca... Și nici nevasta nu mi-i acasă. A plecat după treburi, iar feciorul nu s-a întors nici el... Cu treburi și el, pe semne...

Dașa Astahova ședea în cerdac, așteptînd ca maică-sa să pregătească cina. Acum o lună a împlinit optsprezece ani, și cu acest prilej și-a desfăcut cozile, rînduindu-și o pieptănătură ca la oraș. Isprăvind munca la fermă, fata s-a spălat, s-a primenit și acuma ședea, neavînd ce să facă.

Se plictisea. Își așeza părul, privea spre club, deși știa că azi nu era nimic deosebit acolo, dar se gîndea că poate totuși e ceva nou... Nu era însă nimic. Nici pe Pașka, tractoristul care de trei luni de zile o conduce de la plimbare acasă, n-avea să-l vadă căci tabăra de cîmp era departe, și flăcăul nu mai putea veni seară de seară la întîlnire.

Se apropie prietena Zoika, cu obrajii rotunzi, veșnic preocupată de necazurile altora. Cînd vorbea de ea însăși, zicea totdeauna: „Nu mi-e dor de nimeni, mă necăjește numai dorul altora! De-aș avea putere cît vreau, știu eu pe cine cu cine să însor, așa, ca să trăiască cu toții în fericire veșnică!" Primăvara, Zoika s-a plimbat de cîteva ori cu responsabilul clubului pe malul înalt al rîului, fie cîntînd, fie ascultînd țipătul cristeilor, fie privind cum se destramă ceața străvezie peste lunci, în bătaia razelor lunei... S-a plimbat de cîteva ori, apoi

de însemnătate statală, l-a trimis în tindă să se spele. In vreme ce Mișka își turna alene apă în pumni și-și freca mîinile cu săpun, maică-sa îi hotărî destinul pentru a doua zi:

— Ai să te duci cu tata la prășitul cartofilor. Poate va trebui să mîi calul și e vremea să te obișnuiești...

Discuția din casă și argumentele aduse de Mișka răzbăteau pînă în cerdac, orientînd altcumva gîndurile celor două prietene.

— Mulți se duc la Stalingrad — oftă Zoika — Și la Kuibîșev... Ce-ar fi să plec și eu?

— Cum să pleci? Parcă acasă ai puțin de lucru? — se miră Dașa.

E drept că și gîndurile ei zburaseră adesea la Stalingrad, dar de acolo pînă la stațiunea de mașini și tractoare nu sînt cinci kilometri, așa că n-ar mai putea da o fugă la locul de întîlnire. Zoika, citind gîndurile prietenei, făcu o aluzie:

— Acolo sînt escavatoare, felurite mașini... Pașka s-ar fi dus cu drag!

— Dar or să-l lase pe Pașka? Nici el n-o să plece din colhoz, ca să păraească munca de aici. E un om conștient!

Prietenele amuțiră, întristate nu pentrucă viața personală le-ar fi sărăcă în bucurii ori în spațiu larg, ci pentrucă undeva, nu prea departe de acest spațiu, se săvîrșesc fapte și mai impetuoase. Ar voi amîndouă să cunoască viața aceea, dar le pare rău și după asta pe care o au.

— Oi, sînt multe prostuțe de astea. — rise Zoika.

— Ce ți-a venit?

— Nimic... M-am gîndit și eu la o fată, la o prietenă. Inchipuie-ți, stă acum în stepă lîngă Volga, așa, cum stau eu cu tine, și privește soarele în asfințit, înserarea care se lasă... Iar ziua a fost caldă, munca grea, o dor mîinile, picioarele, părul îi e încîlcit, plin de praf, de nici nu-l poți descurca... O văd parcă aievea! Uite-o cum stă și se gîndește: sînt undeva livezi și crînguri, în iarbă strălucesc picături argintii de rouă, grînele unduiesc în holdă, suflate de vînt. Fetele se grăbesc la plimbare. Lor ce le pasă: vara lucrează, iar către toamnă, pentru recolta bogată li se dau medalii și ordine. Stă tristă, jinduindu-le. La început mi s-a făcut milă de fata asta, dar după aceea am văzut că și ea e tot așa de prostuță ca și noi! Nu-i așa?

— Ciudată mai ești tu, Zoika...

— Hai, lasă, nu-ți mai fă inimă rea! Ascultă mai bine ce am să-ți spun: se vor zidi aceste hidrocentrale, ne vor trimite și nouă curent electric, de n-o să avem ce face cu atîta curent. Și atunci te vei duce la Pașka al tău cu tramvaiul! E grozav, nu?

— Bagă de seamă, Zoika, nu care cumva să-i spui lui Mișka de treaba asta, fiindcă, mai știi, așta e-n stare să se ducă chiar mîine în pădure, să care bușteni pentru traverse și atunci adio cartofi.

— Grozav ar fi, dacă s-ar adeveri! Și să zicem că Pașka al tău ar mai ajunge și Erou al Muncii Socialiste și-și va cumpăra o mașină „Moskvici". Nu-i nimic de mirare! Vom merge împreună la oficiul stării civile — eu alături de șofer, în calitate de prietenă, iar voi în spate... dar să nu vă sărutați prea mult de atîta bucurie.... Totuși mă îndoiesc că se va întîmpla chiar așa: mai curînd își va cumpăra o bicicletă, cu toate că nu cred să-i treacă prin cap nici barem așa ceva...

Incepu să se audă zumzetul îndepărtat al unui avion. Luminile nu i se zăreau; răzbea văzduhul numai huruitul motorului, monoton și surd, încît părea că s-a întors iarăși primăvara și au prins a zbura bondarii. Dar livezile și crîngurile stăteau nemișcate.

— Știi ce? — zise Zoika pe gînduri. — După ce se vor construi toate hidrocentralele astea, am să-mi iau concediu și am să zbor cu avionul... Și asta are să se întîmple negreșit noaptea: am să privesc în jos și peste tot n-am să zăresc decît lumini și iar lumini... Pămîntul are să fie tare frumos luminat. Nu-i așa? Iar responsabilului de club am să-i arunc o carte poștală din avion: „Salut pe maestrul muncii culturale. Prinde dragostea din zbor". Nu-i așa că-ți vine să rîzi?

— Ba de loc... De dragoste nu se rîde!

— Daș ka, vino să mănînci! — o chemă maică-sa.

Prietenele se ridicară. Zoika sări jos din cerdac, topindu-se în umbrele serii. In casa șoferului se aprinse lumina, cea dintîi lumină din sat. Tractoarele amuțiseră. Se liniștise pentru scurtă vreme și halta. Numai cristeiul se mai auzea în luncă, alăturîndu-și țipătul loviturilor de lopeți în apă ale lui moș Fedos. Innopta.

Cronica literară

Un poem clasic al orînduirii colhoznice *)

Literatura sovietică află în bogatul ei arsenal multe arme cu care poate lupta pentru viața cea nouă, pe drumul ce l-a deschis Revoluția din Octombrie. Armele acestea sînt numeroase și felurite, iar eficacitatea lor stă în faptul că toate se supun aceleiași strategii, metodei realismului socialist.

Cînd, după „anul marii cotituri", Țara Sovietelor a pornit la transformarea satelor și cînd avîntul țărănimii muncitoare, manifestat întîia oară în istorie cu atîta putere, a creat mulțimea de colhozuri, poeții se inspirau în mare parte din munca colhozurilor proaspăt înjghebate, din lupta colhoznicilor pentru rînduirea gospodăriilor comune. In 1936 poetul sovietic Alexandr Tvardovski a publicat poemul „Țara Muravia", deosebit de interesant prin tema sa îndrăzneață. In plină „construcție colhoznică, poetul a găsit o altă cale de oglindire a realității: el nu și-a ales eroul principal dintre țăranii ce intraseră în colhozuri din primele zile, nici măcar dintre cei obișnuit șovăielnici, care așteptau să vadă „cum vor merge colhozurile". Nikita Morgunok, eroul principal al cărții lui Tvardovski, este înfățișat, în cadrul desfășurării epice a poemului, ca unul din ultimii țărani cu gospodărie individuală. Neîncrezător în viața nouă care crește, impetuoasă, în jurul lui, el înhamă calul la căruță și pornește în căutarea imaginarei țări Muravia unde nu sînt colhozuri, unde omul poate trăi nestingherit în cochilia lui de melc solitar, în țara unde:

Pămîntul tot, oricît alergi,
Să fie al tău...
Tu sameni și-apoi ce culegi
E tot al tău.

Nicidecum înclinat spre trîndăvie, Nikita, în inima căruia s-a adunat tot amarul sutelor de ani de exploatare moșierească, vrea în sfîrșit trai tihnit, îmbelșugat.

Și visul lui sterp a fost alimentat de minciunile răspîndite de dușmanii Puterii Sovietice, credulitatea lui Nikita dînd azil acestor scorniri răuvoitoare. Să ne amintim, în această privință, de Actorul din „Azilul de noapte" al lui Maxim Gorki, care era mințit de Luca, cum că undeva, într-o depărtată țară, s-ar afla un „sanatoriu pentru bețivi" și cum Actorul, mai puțin curajos să caute țara aceea îndepărtată, pînă la urmă s-a sinucis. Morgunok nu-și pune capăt zilelor și, depășindu-și predecesorul, pornește în căutarea Muraviei. Dar el nu-și dă seama că tihna și belșugul de care speră să se bucure pe meleagurile Muraviei nu vin de-a gata ci se cuceresc, și că drumul spre această cucerire este tocmai colhozul.

De aceea, Morgunok străbate o vară întreagă Rusia, întîi mînînd calul, apoi, după ce calul i se fură, trăgînd el însuși căruța și îndurînd cumplită mizerie:

Și în locul calului rămas
Face haz mujicul de necaz:
Incă-o zi de mers și-am să-învăț
Pe de-a-ntregul cum se trage-n hăț.
Nici ovăzul nu-i de lepădat,
Loboda în pîine s-a schimbat.

In halul acesta, Nikita își tot caută Muravia lui, trecînd pe lîngă colhozuri înfloritoare și nebăgîndu-le în seamă, filind întrecut, el, omul înhămat la căruță, de mașini, tractoare, avioane și nedîndu-și seama de ridicolul acestei alăturări.

Ajuns într-o așezare de bogătași deschiaburiți, începe să întrevadă, palid, absurditatea credinței în închipuita țară a Muraviei. Mizeria acestei așezări îi dă de gîndit și Morgunok își zice:

Hei, la oamenii ce-s oameni
Grîul dă de-acuma-n rod,
Iar la oamenii neoameni
Paie-n curte-s peste tot.

In drumul său lung și greu, cum e și firesc, la urma urmei e nevoit să înceapă a munci într-un colhoz ca să aibă ce mînca și aici un președinte, ager la minte, comunistul Frolov, îi deschide capul. O convorbire cu Frolov îl convinge pe Nikita, mai ales în urma realizărilor văzute chiar de ochii săi, că orînduirea colhoznică nu e foc de paie:

Vrei oare să mă-nlrebi cîți ani
Va ține această viață?...
La început numai cinci ani.
— Apoi?
— Apoi, chiar zece ani.
— Apoi?
— Dura-va douăzeci.
— Apoi?
— Dura-va-n veci de veci.

Regăsindu-și și calul pierdut, și mintea rătăcită, întîlnindu-se și cu un bătrîn (personaj episodic în poem, care concentrează simbolic înțelepciunea poporului), Nikita Morgunok e convins pe deplin de vorbele de netăgăduit ale moșneagului:

Nevoie cine ar avea
De-o țară ca Muravia,
Cînd viața clocotește-n jur
Și cînd e mult mai bine —
(Izbi toiagu-n colbul sur)
In țară-aici la tine.

Astfel, după o pribegie care l-a făcut să îndure crunta nevoie, dar care i-a luminat ochii, Nikita pornește însuflețit spre satul lui, abia așteptînd să înceapă a munci gospodărește în rînd cu ceilalți colhoznici.

Abia acum își dă seama că numai în colhoz e cu putință ca:

Pămîntul tot, oricît alergi,
Să fie-al tău...
Tu sameni și-apoi ce culegi
E tot al tău.

Poet de talent real și temeinic cunoscător al realității sociale a timpului său, Alexandr Tvardovski, el însuși fiu de țărani, a descoperit și a pus în valoare, într-un chip original, ideea tăriei colhozurilor, a caracterului inevitabil al victoriei socialismului la sate. Poetul nu și-a ales eroul dintre personajele cele mai numeroase ale vieții. Nikita Morgunok, eroul său, nu este o medie statistică a timpului. Dimpotrivă, e un om destul de rar în anii 1934—1936, cînd a fost scris poemul și cînd colhozurile erau foarte numeroase. Dar poetul și-a tipizat temeinic, convingător, și eroul, și împrejurările în care-l face să trăiască. In Nikita, cititorul vede un fenomen firesc ce însoțește lupta oamenilor înaintați pentru triumful orînduirii colhoznice, iar întoarcerea lui Morgunok pe drumul just, după toate îndoielile, după toate visurile sale sterpe, arată din plin forța ideilor înaintate ale socialismului.

Trăind în vîltoarea evenimentelor timpului său, Tvardovski n-a așteptat să dobîndească „perspectiva" prin trecerea vremii. Talentul său robust l-a ajutat să-și creeze această perspectivă chiar în toiul desfășurării evenimentelor. Toți marii poeți ai lumii au făcut așa. Vladimir Maiakovski, în „Cum se fac versurile?", scria: „Neputincioșii bat pasul pe loc și așteaptă să treacă evenimentul, pentru a-l zugrăvi; cei puternici depășesc faptul, pentru a trage după ei timpul, în esența căruia au pătruns".

Poezia turburătoare a „Țării Muravia" nu se rezumă numai la ritmurile vioaie și muzicale, numai la imaginile frumoase sau la pasagiile lirice de descriere a naturii. Alexandr Tvardovski a cîntat cu sinceritate și cu entuziasm evenimentele care-i ardeau sufletul și anume aci se află izvorul marii forțe poetice a poemului său.

„Țara Muravia" — pe care editura „Cartea Rusă" a publicat-o în traducerea în general bună a lui Aurel Covaci, curînd după apariția lui „Vasili Tiorkin" al aceluiași Tvardovski — este un dar valoros nu numai pentru masele cititorilor, ci și pentru poeții noștri tineri, care dobîndesc, s-ar putea spune, un nou manual de poetică a realismului socialist.

Victor KERNBACH

*) A. Tvardovski: „Țara Muravia", Editura „Cartea Rusă", 1954.

CARNET CULTURAL

Renașterea vodevilului

Vodevilul este un gen de comedie satirică ce îmbină textul cu muzica și mișcările plastice și urmărește ca, printr-o formă simplă și perfectă, printr-un conținut actual, să trezească rîsul spectatorului, un rîs ce biciuiește moravurile anumitor oameni.

Vodevilul nu este un gen nou pentru arta teatrală sovietică. In decursul a trei decenii și jumătate au apărut numeroase încercări în acest gen, legate de numele scriitorilor V. Kataev, Șkvarkin, Galici, Isaiev. Cu toate acestea, o bună bucată de vreme acest gen vesel a fost ținut în umbră. Este deci cu atît mai semnificativă atenția de care se bucură în prezent la Moscova vodevilul lui T. Solodar „In grădina cu liliac". Această piesă care se joacă la Teatrul de dramă și comedie din Moscova și a fost pusă în scenă de A. Plotnikov, constituie o reabilitare a vodevilului, o renaștere a acestui gen satiric pe scenele teatrelor sovietice.

Ca și oricare altă piesă sovietică, vodevilul oglindește, în cadrul specific genului, adevărul vieții; el redă trăsăturile caracteristice actualității sovietice. Impletind intriga acțiunii cu întîmplări neprevăzute, cu veselie, cîntec și dans, vodevilul urmărește scopul de a biciui defectele morale ale unor oameni.

Presa sovietică a salutat cu bucurie reapariția acestui gen de comedie satirică popular în Uniunea Sovietică. Ziarele „Literaturnaia Gazeta" și „Sovetskaia Kultura" s-au ocupat de noua piesă a lui T. Solodar, subliniind însemnătatea ei pentru renașterea vodevilului sovietic.

Ambele gazete recunosc unanim că piesa lui T. Solodar „Grădina cu liliac" este scrisă cu mult talent și că ea întrunește toate elementele caracteristice vodevilului în general și vodevilului sovietic în special. In această piesă, a cărei acțiune se petrece la o casă de odihnă, dramaturgul a reușit să îmbine specificul genului cu adevărul vieții, care — după cum spunea și marele Stanislavski — este sufletul vodevilului. După aprecierea presei sovietice, dramaturgul a izbutit să redea foarte bine personajele satirice. Conflictul vodevilului lui T. Solodar este întemeiat pe lupta ce o duc eroii pozitivi pentru demascarea personajelor negative.

Din modul în care atît presa, cît și publicul sovietic au salutat reapariția vodevilului se poate vedea că acest gen satiric își cucerește un loc trainic pe scenele teatrelor sovietice.

Spectacole sovietice în limba franceză

Afișele de pe străzile Moscovei anunță spectacolele date de „Comedia Franceză", aflată în turneu în Uniunea Sovietică. Dar alături de acestea, un alt afiș atrage și el atenția vestind că colectivul unui cerc de amatori de teatru de la un institut a pus în scenă piesa lui Victor Hugo „Hernani", pe care o joacă în limba franceză.

Intîlnirea în cuprinsul capitalei U.R.S.S. a spectacolelor teatrului parizian „Comedia Franceză" cu spectacolele unui colectiv dramatic de studenți și profesori sovietici care joacă în franțuzește, are o adîncă semnificație, cu atît mai mult, cu cît teatrul acesta de amatori nu e înjghebat în pripă.

Acest colectiv dramatic a luat ființă acum un deceniu și jumătate, din inițiativa entuziastă a Alexandrei Pavlovna Oranovskaia (Alice Oran), astăzi conducătoarea colectivului și unul din cei mai buni traducători ai literaturii sovietice în limba franceză.

Colectivul dramatic de azi a izvorît dintr-un cerc de lectură ce a funcționat pe lîngă Biblioteca centrală de stat de literatură străină din Moscova. Cu un repertoriu bogat, teatrul a înfățișat spectatorilor piese ale lui Molière („Femeile savante", „Doctor fără voie", „Avarul", „Tartuffe", „Bolnavul închipuit", „Școala femeilor)", Beaumarchais („Bărbierul din Sevilla", „Nunta lui Figaro"), Alphonse Daudet („Arleziana"), Victor Hugo („Hernani") ș.a.

Publicul din Moscova a apreciat mult aceste spectacole, arătîndu-și totdeauna, prin îmbelșugate aplauze, dragostea și respectul față de vechea și bogata cultură a poporului francez.

Numerele din aprilie ale revistelor sovietice de artă

Au apărut numerele din aprilie ale revistelor „Iskusstvo kino", „Teatr" și „Sovetskaia muzika", fiecare cu un bogat cuprins.

Numărul 4 al revistei „Iskusstvo kino" începe cu articolul „Ce așteaptă tineretul de la maeștrii artei cinematografice", scris de L. Salnikov, secretarul comitetului de comsomol al Direcției Metrostroiului. Revista publică, de asemenea, scenariul „Sultanat", al Rozei Budanțeva, studentă a Institutului unional de cinematografie. Acest scenariu zugrăvește viața crescătorilor de animale din Asia Centrală.

Scriitorul D. Eremin publică în revistă „Notele unui participant la Festival despre filmul „Pentru pace și prietenie", iar K. Slavin vorbește în articolul intitulat „In căutarea nouului" despre ultimele filme documentare.

In articolul „Scenariul filmului-basm de desen animat" S. Sergheev analizează unele particularități ale acestui gen cinematografic. Articolul „Baletul pe ecran" al lui L. Lavrovski, maestru de balet la Teatrul Mare al U.R.S.S., se ocupă de filmul „Maeștrii baletului rus" și filmele-concerte.

Revista „Teatr" publică în primele pagini ale numărului din aprilie piesa lui I. Ianovski „Fiica marinarului", articolul redacțional „Despre critică" și studiul „Note despre piesele din 1953" semnat de T. Trifonova In revistă sînt publicate articolul lui A. Makarov „Piesa și spectacolul" închinat analizei piesei „Candidatul de partid" de A. Kron, articolul „In teatrele Leningradului" al lui N. Kalinin și A. Mlodik și articolul lui G. Osipov „Discuții cu criticii".

Un articol mare al compozitorului A. Haciaturian „Adevărul despre muzica sovietică și compozitorii sovietici" deschide numărul pe aprilie al revistei „Sovetskaia muzika". Tot aici este publicat și articolul lui B. Iamstovski despre simfonia a treia a lui D. Șostakovici.

In revistă au apărut de asemenea și articolul „Tragedia optimistă", al tînărului compozitor A. Volkonski, student în anul III la Conservatorul din Moscova, cronica lui I. Eliseev la opera lui A. Kasianov „Stepan Razin" și cronica lui L. Karaghicev și G. Ismailov la opera lui F. Amirov „Sevil", precum și materiale noi referitoare la discuția despre problemele cîntecului.

„Boris Godunov" pe ecran

Studioul cinematografic „Mosfilm" pregătește transpunerea pe ecran a operei „Boris Godunov" de Musorgski. Realizarea acestui film

Viața A. R. L. U. S.

Să asigurăm o îndrumare și o conducere concretă a organizațiilor noastre!

Sanda Rangheț
secretar al A.R.L.U.S.

Sub conducerea Partidului Muncitoresc Romîn, A.R.L.U.S.-ul desfășoară la orașe și sate o susținută muncă de popularizare a Uniunii Sovietice, a frățescului ajutor pe care poporul romîn îl primește din partea marelui popor sovietic. Totodată, dînd curs dorinței arzătoare a oamenilor muncii din țara noastră, organizațiile noastre se străduiesc să răspîndească tot mai larg tezaurul experienței sovietice, ajutor de neprețuit în construirea unei vieți noi, luminoase.

In această muncă, organizațiile noastre au obținut un șir de rezultate pozitive, reușind să acumuleze o experiență prețioasă.

E un lucru cunoscut că în întreprinderi, instituții, în majoritatea satelor și unităților socialiste din agricultură etc. există cercuri A.R.L.U.S. care activează, țin conferințe, organizează convorbiri, popularizînd politica de pace a Uniunii Sovietice, marile succese în munca pașnică ale poporului sovietic, precum și roadele ajutorului internaționalist acordat țării noastre de patria socialismului victorios.

In munca de zi cu zi, un șir de organizații regionale și raionale au obținut succese datorită faptului că folosesc metode înaintate de muncă, îndeosebi în direcția conducerii și îndrumării concrete a cercurilor. In regiunea Cluj și în Regiunea Autonomă Maghiară, de pildă, activul comitetelor regionale și raionale se străduiește să ridice nivelul activității, să găsească necontenit forme noi de îmbunătățire a muncii de conducere. Atît în regiunile amintite, cît și în regiunea Constanța, s-au făcut progrese în direcția folosirii metodelor colective de conducere. In unele regiuni, cum sînt: Arad, Oradea, Craiova, se acordă o mai mare grijă pregătirii activiștilor din punct de vedere politic, ideologic, profesional. In unele regiuni și raioane, la Constanța, București, Baia Mare, s-au făcut progrese pe linia dezvoltării spiritului critic și autocritic al activiștilor.

Toate acestea reprezintă realizări concrete care urmează să fie lărgite și simțitor dezvoltate.

Trebuie să recunoaștem însă deschis că nivelul actual al muncii organizatorice este departe de a asigura rezolvarea competentă a sarcinilor complexe care stau în fața organizațiilor noastre.

Pentru a ridica în cel mai scurt timp nivelul muncii la înălțimea sarcinilor sporite care ne revin, este necesar să îmbunătățim în mod substanțial metodele de lucru, să asigurăm o îndrumare și conducere concretă, calificată, a cercurilor.

Legătura vie cu masele, cunoașterea temeinică a oamenilor printre care lucrăm, este cheia muncii de conducere. Din păcate, o asemenea preocupare față de cerințele maselor nu se află încă în centrul atenției tuturor organelor și organizațiilor noastre. In prezent, cu puține excepții, organizațiile noastre se interesează încă prea puțin de ce doresc oamenii să afle la conferințe și la alte manifestări organizate de cercuri, nu urmăresc dacă aceste manifestări sînt prezentate într-o formă atractivă și, în același timp, accesibilă celor cărora li se adresează. Nu este oare aceasta cea mai evidentă dovadă a birocratismului și formalismului în munca multora dintre organele și organizațiile noastre?

Tot ca o lipsă gravă trebuie considerat și faptul că în multe birouri regionale și în deosebi la raioane nu este încă înrădăcinată deprinderea muncii colective, a atragerii întregului activ și, în primul rînd, a întregului birou, la rezolvarea problemelor de zi cu zi. Așa, de pildă, membrii biroului regional Bîrlad desfășoară o activitate strict pe problemele resortului de care răspund, o activitate sectară, nefiind atrași la conducerea și rezolvarea în colectiv a problemelor. Responsabilul organizatoric nu se interesează de problemele de propagandă, iar responsabilului cu propaganda îi este indiferentă munca organizatorică. Este evident că o asemenea fărîmițare răpește activiștilor perspectiva muncii, și nu poate duce la nimic bun.

O altă lipsă care lovește în însuși principiul democratic al organizației noastre, este subaprecierea de către cele mai multe birouri ale comitetelor regionale și raionale a aportului pe care pot și trebuie să-l aducă toți membrii comitetului respectiv. In loc să antreneze în muncă pe fiecare membru din comitet, să-i convoace regulat la ședințe în care să prezinte în fața acestora dări de seamă ori planuri de muncă privitoare la activitatea viitoare, multe dintre birourile regionale și raionale se mulțumesc cu existența formală a comitetelor, ori pur și simplu se substituie acestora. Trebuie urmărit cu perseverență ca acest activ oțelesc atît de prețios, comitetul — din care fac parte muncitori, țărani muncitori, colectiviști, învățători etc. — să fie activizat, folosit cît mai bine, de acest lucru depinzînd în mare măsură rezultatele întregii munci în regiunea sau raionul respectiv.

Principala problemă a unei mai bune munci organizatorice este alegerea și repartizarea justă a cadrelor. Alegerea justă a cadrelor, verificarea lor din punct de vedere politic și al capacității de a îndeplini cu competență munca încredințată, este chestiunea de căpetenie în munca noastră. Nenumărate exemple arată cu prisosință că succesul întregii noastre munci depinde de felul cum știm să rezolvăm această problemă. Concludent în această privință este exemplul biroului raional Dej.

Pînă de curînd, biroul era format numai din activiști cu o insuficientă pregătire ideologică, care n-au reușit să asigure o bună muncă de conducere a raionului. Noul birou a fost compus dintr-un absolvent al unei școli superioare de partid, ca secretar, un învățător — responsabil cu problemele de propagandă și un muncitor — responsabil organizatoric. Bine instruit asupra sarcinilor care-i revin, noul birou are acum toate condițiile pentru a duce o muncă rodnică.

Trebuie lichidată neîntîrziat tendința unor birouri regionale și raionale care duc o muncă lipsită de inițiativă, așteptînd ca toate să le vie „de sus". Această atitudine de executant pasiv, lipsit de inițiativă — atitudine care, trebuie spus, pînă la un anumit punct se datorește și unor activiști din aparatul nostru central — este în fond o altă față a birocratismului și formalismului. Noi trebuie să dezrădăcinăm neîntîrziat această mentalitate, acordînd mult mai multă inițiativă, și manifestînd mult mai multă exigență față de activiștii noștri din regiuni și raioane.

Deseori, se ridică pe bună dreptate problema că activiștii noștri nu sînt suficient edificați asupra sarcinilor ce le revin și, ca urmare, duc o muncă slabă în cercuri, care se rezumă în deosebi la strîngerea cotizațiilor, evidența membrilor, probleme tehnice de agitație vizuală și altele de asemenea natură.

De cele mai multe ori, cauza muncii nesatisfăcătoare a unor cadre valoroase este slaba lor pregătire și îndrumare. Fără îndoială că nu poate fi vorba de o ridicare a nivelului muncii dacă nu se va asigura o mai temeinică îndrumare a comitetelor raionale și a birourilor cercurilor, atît sub raportul conținutului muncii lor, cît și printr-un ajutor concret, competent, acordat fiecărui activist în parte.

In ultimă analiză, lipsurile de care dau dovadă multe din cadrele noastre își au rădăcina în nivelul lor politic și ideologic încă scăzut. Cu foarte puține excepții, activiștii noștri studiază încă insuficient marxism-leninismul, fac prea puține eforturi pentru a fi la curent cu problemele construcției comunismului în Uniunea Sovietică, cu lupta pe care Statul Sovietic o desfășoară pe arena internațională pentru salvgardarea păcii în lume. Fără o asemenea preocupare, fără o cunoaștere temeinică a problemelor agricole și de producție, a celor ale culturii și științei sovietice e clar că nu se poate duce o muncă bună de popularizare a Uniunii Sovietice.

Ridicarea nivelului activiștilor A.R.L.U.S trebuie să fie preocuparea de seamă a organelor noastre.

Pentru aceasta, o deosebită grijă trebuie acordată problemei instruirii cadrelor. Activul de pe lîngă comitetele regionale și raionale, precum și cel din cercuri, trebuie să fie îndrumat să aibă un contact viu cu viața, cu problemele orașului, raionului, sau ale satului respectiv. O instruire politică temeinică a cadrelor, ajutorarea acestora în a-și însuși cunoașterea U.R.S.S., a experienței sovietice, a multilateralului ajutor sovietic, va face din cadrele noastre, cadre valoroase. Să nu precupețim nici un efort pentru a crește activiști buni, calificați, care să se achite cu cinste de sarcinile pline de răspundere ce le revin.

In multe locuri se manifestă concepția cu totul greșită că munca A.R.L.U.S. se poate face numai cu un activ salariat. O asemenea concepție este cu totul greșită, și trebuie lichidată fără întîrziere. In munca noastră este nevoie de cunoscători ai celor mai variate domenii de activitate: în domeniul agriculturii, industriei, culturii, artei, științei ș.a., fiecare cu zeci și sute de probelme de specialitate. Care este activul salariat capabil să fie competent în toate aceste direcții? Există, însă, o soluție a acestei probleme și anume atragerea în jurul organizațiilor noastre a unui larg activ obștesc. In jurul nucleelor formate de birourile noastre regionale, raionale și de cerc, trebuie să fie atras un număr de oameni corespunzători specificului regiunii, raionului ori cercului și care pot și sînt dornici să dea în mod voluntar ajutor organului respectiv.

Pentru a ridica la un nivel superior munca A.R.L.U.S., organele și organizațiile noastre trebuie să ducă o luptă hotărîtă pentru îmbunătățirea din temelii a muncii de conducere și, prin ridicarea muncii de conducere la un nivel mai înalt, să lichideze lipsurile existente.

Imbunătățirea muncii organizatorice trebuie începută în primul rînd prin antrenarea comitetelor regionale și raionale ca să-și îndeplinească rolul de organe de conducere. In al doilea rînd, organele și organizațiile noastre au datoria să lupte pentru înrădăcinarea muncii colective, a unei atitudini creatoare, plină de inițiativă, față de problemele care se ridică în fiecare împrejurare.

O deosebită atenție trebue acordată ședințelor de birou. Acestea ca să-și ajungă scopul, trebuie să ia în discuție problemele mari ale muncii, să se ajungă la una, cel mult două hotărîri concrete, care să cuprindă măsurile legate de problemele discutate, și pe baza acestor hotărîri, să se treacă la îmbunătățirea muncii.

Trebuie lichidat cu desăvîrșire formalismul și rutina în muncă, superficialitatea și „munca în general". Comitetele regionale și raionale să considere ca o chestiune de cinste de a cunoaște temeinic metodele de lucru în cercuri, a descoperi mlădițele noi, inițiativele pozitive care apar din masă. A sezisa nou, a lupta pentru creșterea și dezvoltarea lui — să fie o preocupare permanentă a fiecărui activist!

Mare este cinstea și răspunderea de a munci pe tărîmul întăririi tot mai strînse a prieteniei indestructibile romîno-sovietice, pe tărîmul răspîndirii experienței înaintate sovietice, factor de seamă al construirii socialismului în țara noastră. Să ne arătăm la înălțimea încrederii ce ne-a fost arătată, lucrînd din ce în ce mai bine, ridicînd la un nivel mai înalt munca A.R.L.U.S. la orașe și sate!

Obiecte metalice de uz casnic

Muncitorii și muncitoarele de la atelierul de mărfuri de consum popular al fabricii „Krasnîi Viborjeț" ascultau cu atenție pe agitator. Acesta expunea hotărîrea Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și a Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice „Cu privire la lărgirea producției mărfurilor industriale de larg consum și îmbunătățirea calității lor".

„Trebuie să desfășurăm producția obiectelor de consum popular în asemenea proporții, — spunea agitatorul — încît să îndeplinim mult mai devreme sarcina de producție a obiectelor de consum popular, stabilită de planul cincinal pentru anul 1955". Agitatorul a vorbit despre sarcinile atelierului în lărgirea sortimentului și îmbunătățirea calității mărfurilor de uz cultural și social și de uz casnic, a citat cifre cu privire la sporirea în anul 1954 a producției veselei de fontă, precum și a celei de aluminiu.

In aceste cifre simple, oamenii simțeau grija pe care o manifestă pentru popor guvernul sovietic și partidul.

După cîteva săptămîni, în atelierul de ștanțare a vaselor de la fabrica „Krasnîi Viborjeț", s-au petrecut mari transformări. Se încheiau pregătirile pentru producerea a 50 de feluri de vase. Urma să se organizeze producția în masă de ceainice electrice, cazane de alamă, bidoane, cratițe de toate mărimile și linguri de masă și de ceai.

Intr-o zi, șeful atelierului invită la el pe inginerul Grigoriev.

— Mă tem, tovarășe Grigoriev, că vom întîmpina greutăți în producția veselei de aluminiu. Prea multe lucrări de presare se execută la noi manual. Oare nu se poate mecaniza acest sector?

— Lucrez de mult la această problemă — îi spuse inginerul. Cred că această problemă poate fi pe deplin rezolvată.

Inginerul Grigoriev, în trecut strungar la această fabrică, și-a îndeplinit cu succes angajamentul. In colaborare cu mecanicul Bendzik, cu energeticianul Lușin, cu lăcătușul Grebov și cu maistrul Egheesson, el a elaborat proiectul unei prese semiautomate. Această mașină a ușurat simțitor munca lucrătorilor, a redus consumul de metal și a scăzut numărul operațiilor de producere a veselei de la trei la una.

Lupta colectivului de atelier pentru îndeplinirea hotărîrii Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și a C.C. al P.C.U.S. lua o amploare tot mai mare. S-au expediat populației zeci de vagoane de produse peste plan.

Anul acesta, atelierul lărgește considerabil sortimentul de veselă. In fabrică apar zilnic noi nume de inovatori în producție, care luptă pentru sporirea continuă a producției mărfurilor de consum popular.

De 25 de ani lucrează lăcătușul Andreev la fabrica „Krasnîi Viborjeț". In întrecerea muncitorilor de la atelierele de ștanțat din întreprinderile orașului Leningrad, lăcătușul Andreev cucerește în fiecare trimestru titlul de onoare de „cel mai bun lăcătuș". 24 de brigăzi din acest atelier poartă titlul de „colective ale calității excelente". Peste 50 de raționalizatori perfecționează sistematic tehnologia producției de veselă și luptă pentru o calitate excelentă a produselor livrate.

Se întîmplă însă ca lucrătorii din atelier să întîmpine greutăți mari — la prima vedere, de nerezolvat. In cazul acesta, în ajutorul lor vin oamenii de știință. Iată o scrisoare sosită din Așhabad. Cumpărătorii cer să se organizeze producția de veselă emailată. Cum să procedeze? Atelierul nu a produs niciodată veselă emailată. La cererea muncitorilor, au venit în fabrică colaboratori științifici ai Institutului unional de aluminiu și magneziu. Aceștia au studiat producția și au recomandat specialiștilor de la fabrica „Krasnîi Viborjeț" să folosească o anumită marcă de metal, care poate fi emaliată bine.

Cum să fie îmbunătățită calitatea veselei de alamă? De această problemă s-au ocupat oameni de știință de la Institutul politehnic „M. I. Kalinin" din Leningrad — profesorul Baimakov, docentul Batașev și alții. In colaborare cu muncitorii, ei au elaborat un nou proces tehnologic de producere a veselei de alamă, care e cerută mult de cumpărători.

In legătură cu punerea în funcțiune a conductei de gaz „Kohtla Iarve — Leningrad", 208.000 de locuințe din Leningrad, peste 1500 de restaurante, cantine, fabrici de pîine, băi, spălătorii, frizerii și alte întreprinderi se folosesc de acest mijloc comod de încălzire. Gazificarea Leningradului a pus lucrătorilor de la fabrica „Krasnîi Viborjeț" o nouă sarcină — aceea de a satisface nevoile populației în ce privește vesela pentru mașinile cu gaz. La fabrică sosiră iarăși oamenii de știință. După un scurt timp, autocamioane încărcate pînă la refuz transportau la magazine prima partidă de vase pentru fiertul dulcelui, vase pentru fiertul laptelui, ibrice pentru cafea, ceainice și alte vase care pot fi folosite comod pe plitele cu gaz.

Anul 1954 este anul unui nou avînt al bunăstării oamenilor sovietici. Lucrătorii de la fabrica „Krasnîi Viborjeț", împreună cu colaboratorii catedrei de electrometalurgie a metalelor neferoase și de prelucrare plastică a metalelor de pe lîngă Institutul politehnic „M. I. Kalinin" din Leningrad, și-au luat angajamentul să-și intensifice activitatea în domeniul producției mărfurilor de consum popular. S-a stabilit să se organizeze producția în flux, mecanizată, a cîtorva feluri de produse de larg consum, să se introducă lustruirea electrică a aluminiului, să se înlocuiască cositorirea alamei printr-o nichelare de calitate superioară. Acestea, precum și alte măsuri vor permite fabricii să producă în 1954 obiecte de consum popular de o valoare cu 10.000.000 ruble mai mare față de anul 1953.

★

La direcția fabricii „Krasnîi Viborjeț" din Leningrad vine deseori poștarul. Scoțînd din geantă un teanc de scrisori, el spune:

— Iarăși pentru atelierul de ștanțare a veselei. Vă rog să le predați.

Peste scurt timp, scrisorile ajung la șeful atelierului, tov. Mihaev. El desface plicurile care poartă ștampile din Riga, Așhabad, Vladivostok, Rostov, Kiev... „Sînt foarte mulțumit de ceainicul produs de fabrica „Krasnîi Viborjeț" — scrie Z. Oltn din orașul Riga. Vă mulțumesc, tovarăși, pentru grija voastră față de consumatorul sovietic". In alte scrisori, cumpărătorii subliniază că vesela de aluminiu și alamă produsă de fabrica „Krasnîi Viborjeț" mai poate fi îmbunătățită. Desigur, comunică consumatorii, aceste produse sînt bune. Insă specialiștii fabricii trebuie să aibă în vedere că azi, față de mărfurile de consum popular există exigențe sporite. Să luăm, de pildă, cratițele de aluminiu. Ele sînt comode, ușoare și durabile. Ar fi bine însă — spun cumpărătorii în scrisorile lor — ca mînerele acestor cratițe să fie mai frumos finisate, iar vesela de alamă să aibă un aspect exterior mai frumos.

Lucrătorii de la atelierul mărfurilor de consum popular al fabricii „Krasnîi Viborjeț" au acum mult de lucru. Cumpărătorul sovietic a devenit mai exigent. El vrea ca mîncările gustoase să fie preparate în vase frumoase.

Șeful atelierului examinează încă odată carnetul de sugestii al cumpărătorilor. Mîine, el va aduna pe ingineri, tehnicieni și raționalizatori ca să se sfătuiască cu ei ce trebuie făcut pentru satisfacerea acestor cereri îndreptățite.

A. NEPOMNIASCII

Pentru 1.000 chintale sfeclă de zahăr la hectar

In sovhozul cultivator de sfeclă din Krasnoarmeisk, regiunea Poltava, muncește renumita șefă de echipă Maria Ivanovna Gheta. Ea a venit aici cu cîtva timp înainte de război. A crescut în sovhoz, ca într-o casă părintească. Colectivul i-a insuflat dragoste de muncă, a învățat-o să biruie greutățile, să-și atingă scopul propus. Organizația de partid a sovhozului a primit-o pe Maria Ivanovna în rîndurile Partidului comunist. Pentru munca ei plină de abnegație în sovhoz, i s-a decernat titlul de Eroină a Muncii Socialiste.

In primăvara anului 1944, cînd colectivul sovhozului a ieșit la cîmp întîia dată după ocupația hitleristă, Maria Ivanovna le-a spus tovarășelor de echipă:

— Să muncim, fetelor, în așa fel ca să strîngem recolte de sfeclă mai mari decît înainte de război. Cine oare, dacă nu noi, trebuie să restabilească faima de mare producător de zahăr a Ucrainei?

Greu de tot era pe atunci. Insă, echipa muncind laolaltă sub conducerea maestrei, a recoltat cîte 410 chintale de sfeclă de zahăr la ha. Fiecare an le aducea noi bucurii. In zece ani, echipa a strîns o recoltă anuală medie de 680 chintale la ha. Din sfecla cultivată de această echipă, s-au produs 25 vagoane de zahăr.

Maria Gheta ține conferințe și scrie broșuri în legătură cu experiența sa.

— Se știe că bazele unei recolte bogate se pun toamna — spune șefa de echipă. Toamna, arăm pămîntul la 30—32 cm. adîncime și introducem îngrășăminte minerale. Apoi, așezăm pe cîmpuri parazăpezi din crengi. Primăvara devreme, grăpăm cîmpul, apoi îl lucrăm de două ori cu cultivatorul și abia după aceea trecem la însămînțare. Cînd facem cultivația și însămînțarea, introducem și îngrășăminte.

Insămînțarea de bună calitate în solul umed, bine pregătit și încălzit asigură răsărirea uniformă a plantelor. Noi efectuăm apoi la timp prima prașilă, răritul și controlul și afînăm de trei ori intervalele dintre rînduri.

Vestita șefă de echipă aplică cu multă pricepere agrotehnica, ținînd seama de particularitățile fiecărui teren. Ea se îngrijește cu deosebire să organizeze just sistemul de alimentare a plantelor.

Se întîmplă ca solul să aibă multe substanțe nutritive, însă să ducă lipsă de umezeală. Cînd vara este secetoasă, Maria Gheta verifică plantele și introduce la fiecare hectar cîte 20 de tone de bălegar fermentat. Bălegarul, descompunîndu-se, degajă mult acid carbonic care intensifică hrănirea plantelor prin frunze, încît sfecla suportă mai bine seceta.

Maria Gheta a aplicat cea dintîi în regiunea Poltava această măsură agrotehnică. Acum, experiența ei este folosită de zeci de alte echipe.

După ce a studiat hotărîrile istorice ale C.C. al P.C.U.S. privitoare la continua dezvoltare a agriculturii sovietice, Maria Ivanovna a declarat că cultivatorii de sfeclă sînt în stare nu numai să obțină recolte mari de sfeclă de zahăr, ci și să asigure sfeclei produse un conținut cît mai mare de zahăr, prin respectarea indicațiilor agrotehnice și prin alegerea judicioasă a soiurilor.

In ultimii zece ani, echipa Mariei Gheta a mărit conținutul de zahăr al sfeclei de la 13,58% la 17,74%. Numai acestul fapt i se datorează sporuri mari, de cîteva zeci de puduri, la producția de zahăr.

Maria Gheta și-a luat angajamentul să obțină în anul acesta cîte 1.000 chintale de sfeclă la hectar cu un conținut de zahăr de cel puțin 18%. Șefa de echipă fruntașă luptă zi de zi pentru a-și îndeplini angajamentul.

D. ȘUMSKI

In vizită la Mahmud Koțba

Dacă celui care nu a mai fost prin aceste meleaguri i se va spune doar un singur cuvînt: „Cerkezia" — desigur că-și va aminti și de chipul fermecător al cerkezei Bela, răpită de Peciorin, și de crudul Hagi Abrek și de tragedia celor doi frați din aulul Bastundgi. Își va aminti și versurile lui Pușkin:

Ajunge-va un ne-nfricat drumeț
La stîncile în care v-a fost cuibul...

Intr-adevăr, nu aveam de ce ne plînge atunci cînd ne-am apropiat de aulul Staro-Kuvin. Poate doar de frig, fiindcă sufla un vînt rece și pătrunzător. Poate și de vălmășagul de drumuri care ne punea în primejdie să ne rătăcim. Dar șoferul cerkez conducea mașina tot așa de bine ca și Kazbici al lui Lermontov, care-l conducea pe Karaghez.

Vizitasem toate raioanele regiunii și acum, reîntorcîndu-ne la Cerkesk, am hotărît să-l vizităm pe omul care împlinise — nici mai mult, nici mai puțin — decît 127 de ani.

Șoferul arătă cu capul spre dreapta:

— Hidrocentrala Staro-Kuvin. Mergem?

Mai înainte, vizitasem hidrocentrala Storojevo, cea mai mare din Cerkezia; știam că regiunea este aproape în întregime electrificată, că rare sînt aulele în care casele nu au lumină electrică. De aceea am hotărît să nu ne mai oprim la hidrocentrala Staro-Kuvin.

La administrația colhozului se aflau cîțiva tineri. Unul din ei se oferi să ne conducă pînă la casa lui Mahmud Koțba. Mașina înainta pe ulița largă și dreaptă a acestui sat colhoznic îngrijit care seamănă atît de puțin cu ceea ce se înțelege prin cuvîntul „aul". E drept însă că din prima zi a vizitei noastre în Cerkezia, noi nu ne-am mai închipuit aulul altfel decît ca un sat colhoznic bine amenajat.

Pe bătrînul Koțba l-am găsit șezînd pe pat, îmbrăcat în cerchez. Se vede că-i plăcea mai mult scurta vătuită, caldă și largă, pe care o ținea lîngă el. Bătrînul întinse fiecăruia dintre noi o mînă uscată. Se făcu liniște. In prezența acestui matusalem, în mintea noastră se iscă o confuzie în noțiunile și reprezentările despre timp, despre viață. Intr-adevăr, îți vine greu să admiți că ai în fața ta un om care s-a născut numai cu doi ani după Lermontov: că el ar fi putut fi, de pildă, martorul răscoalei decembriștilor sau al morții lui Hagi-Murad.

Văzînd că nu ne hotărîm să vorbim, Koțba zîmbi și spuse ceva.

— Vă întreabă ce mai faceți — ne lămuri tîlmaciul. — Vă roagă să-i povestiți unde ați fost și ce-ați văzut.

Și convorbirea se înfiripă.

Aflînd că în tot cursul vieții sale Koțba a păscut oi și cai — cea mai mare parte a vieții oi și cai străini, ca argat — i-am povestit despre tînărul păstor Pata Daurov din colhozul „Kirov". Păstorul în vîrstă de șaisprezece ani se afla în munți cu turma sa. Dimineața, vremea fusese călduroasă și Pata se-mbrăcase ușor. Purta o cămașă, iar în picioare, încălțăminte ușoară. Dar vremea se strică pe neașteptate; se lăsă frig. Vîntul smulgea pietrele din loc, zăpada cădea în rafale. Pata știa prea bine că dacă din turmă se va desprinde vreo oaie, ea va pieri și dacă se va risipi întreaga turmă, nici o oaie nu va scăpa. Prin sforțări supraomenești el reuși să adune la un loc turma și s-o ducă la adăpostul unei stînci. Atunci peste ei începu să se aștearnă zăpada. Două zile și două nopți a urlat viscolul, două zile și două nopți Pata Daurov și-a păzit oile, împiedicîndu-le să se răzlețească.

— Băiatul a făcut ceea ce trebuia să facă — răspunse Koțba după ce ascultă povestirea. Pentrucă ceea ce e al colhozului este și al nostru, iar ceea ce e al nostru trebuie păzit.

Ni s-a părut că bătrînul obosise ascultînd, pentrucă rămase cîteva minute cu ochii închiși; însă ne dădurăm seama apoi că vroia să-și amintească ceva.

— Nu-mi aduc aminte — spuse el — să se fi întîmplat ceva asemănător înainte de instaurarea Puterii Sovietice. Și pe vremuri erau dușmănii foarte îndrăznești. In bătaia gloanțelor, cîntau ca la nuntă, iar săbiile lor nu cruțau pe nimeni. Dar nu s-ar fi găsit nici unul care să-și dea viața pentru oi. Astfel de oameni nu existau pe vremuri.

— El a spus — continuă tîlmaciul — că i-e tare dor să călărească; n-a mai călărit demult și acuma crede că n-o să mai poată. Ați văzut ce buni cai avem în Cerkezia?

Am răspuns că, într-adevăr, am văzut cai foarte buni. Colhozul „Lenin" are o excelentă fermă de cai, cu trei sute cabardini pur-sînge. Responsabilul fermei, djighitul Djansan Liev, de prin partea locului, ne puse la dispoziție cai pentru a vizita ruinele cetățuii Adnîuh. Astfel am putut aprecia cît de buni erau caii.

Nepoții lui Mahmud Mahmedovici, Raia și Vova, s-au și instalat în preajma bunicului lor. Stînd de vorbă cu noi, bătrînul le mîngîia căpșoarele.

— Curînd vor merge la școală — spuse el. Pe vremuri nu știam ce înseamnă „școală". Apoi, am aflat și noi, dar fetele nu trebuiau să se gîndească la școală. Nu demult, acum vreo douăzeci și cinci de ani, fetița vecinilor a fugit la oraș ca să învețe.

Povestea fetiței de care ne pomenise Koțba ne era cunoscută. Ea este prima femeie cerkeză care a obținut un titlu științific. E vorba de Patiha Lokazova, candidat în științe istorice.

Da, pe vremuri femeile din Cerkezia nu puteau să învețe. Dar nu numai femeile erau analfabete! Chiar și în anul 1920 știutorii de carte din Cerkezia reprezentau 2,5%. A fost o vreme cînd în școlile din Cerkezia învățau numai 180 de oameni. Astăzi, în regiune există 109 școli în care învață peste 21.000 de băieți și fete — cerkezi, abazini, nogaiți, ruși. Zeci de tineri specialiști absolvă în fiecare an școala pedagogică și Institutul pedagogic din oraș. In școlile din Cerkezia lucrează peste 300 de pedagogi, provenind din rîndurile naționalităților autohtone.

Cerkezia învață, Cerkezia a devenit știutoare de carte.

— Aveți nepoți foarte mici și copii destul de tineri — am observat noi. Poate că cei mai mari au murit?

— Nu. M-am căsătorit cînd aveam peste cincizeci de ani. Pînă atunci n-am putut să mă însor: nu aveam calîm. Trebuia să dau douăzeci de capete de vite pentru mireasă. Și de unde să le fi luat? Eram mulți cei care nu puteam să ne căsătorim. Ceilalți au și murit holtei, fără să poată să-și continue spița. Eu însă, m-am gîndit ce m-am gîndit, și am furat-o pe nevastă-mea. Asta e a doua nevastă, că pe prima mi-a luat-o Alah...

Am mai stat mult de vorbă cu Mahmud Mahmedovici Koțba.

Am vorbit și despre uzina cerkeză „Molot" și despre orașul Cerkesk și despre tînăra învățătoare Roza Ozova, și despre călătoria la Moscova a deputatului Taibat Abidokova — despre tot ce putea să ne povestească bătrînul Mahmud Mahmedovici Koțba și tot ce văzuserăm noi.

Mahmud Koțba cu nepoțica sa Raia

Cînd ne-am luat rămas bun, se întuneca. In sacla *) se aprinse lumina electrică. Bătrînul ne oferi ca amintire o tabacheră. Apoi ne-a îmbrățișat, așa cum știu să îmbrățișeze caucazienii. După cîteva ore ne apropiam de Cerkesk.

...In ultimii douăzeci și cinci de ani ai vieții acestui bătrîn, de cînd s-a constituit regiunea autonomă cerkeză, Cerkezia s-a transformat incomparabil mai mult decît în ceilalți o sută doisprezece ani — ne spuse unul din însoțitori.

V. SOLOUHIN

*) Sacla = casă (N. T.).

Cercurile A.R.L.U.S. sprijină campania agricolă de primăvară

Muncile agricole în centrul atenției cercului

In satul Beldiu, din raionul Alba-Iulia, se desfășoară o largă muncă cultural-politică de masă în vederea popularizării și extinderii metodelor agrotehnice, pentru a lămuri țăranilor muncitori căile ce duc la ridicarea producției agricole — vegetale și animale.

Cercul A.R.L.U.S. participă în mod activ la această muncă cultural-educativă ce se desfășoară în sat. Incă din timpul iernii, biroul cercului a pus la îndemîna țăranilor muncitori care au urmat cursurile agrotehnice și zootehnice, material documentar despre experiența colhoznicilor în lupta lor pentru recolte bogate. Pe lîngă aceasta, s-a organizat prelucrarea cu membrii A.R.L.U.S. la căminul cultural și pe grupe de case, a diferitelor broșuri ca „Sădirea de vară a cartofilor", „Să folosim metode înaintate în cultura porumbului", „Dușmanii recoltei și combaterea lor" etc. Din aceste lucrări țăranii muncitori au aflat cum aplică colhoznicii sovietici regulile agrotehnice, ce metode folosesc și cum luptă ei pentru dobîndirea unor recolte îmbelșugate la culturile de porumb, cartofi, sfeclă de zahăr. Ca urmare a activității membrilor din biroul cercului și a membrilor activului obștesc, la adunarea generală care a avut loc înainte de începerea campaniei de primăvară, un număr mare de țărani muncitori a arătat că vor aplica cu strictețe regulile agrotehnice pe ogoarele lor. Numeroși țărani muncitori au trecut la însămînțarea cartofilor tarovizați, la folosirea rațională a îngrășămintelor etc. aplicînd cele învățate din practica colhozurilor din Ucraina și R.S.S. Moldovenească.

Țăranii muncitori participă cu interes la conferințele și convorbirile organizate de cercul A.R.L.U.S. De asemenea, ei vin la biroul cercului și cer materialele de care au nevoie. Astfel, au fost citite și discutate materiale documentare și din presă asupra felului cum se desfășoară campania de primăvară în U.R.S.S., despre tehnica însămînțării în cuiburi dispuse în pătrat a porumbului, cartofilor etc.

Tov. Ion Rațiu, responsabilul cultural al cercului, a fost primul care a semănat cartofi tarovizați în cuiburi dispuse în pătrat. In acea zi, aproape jumătate din locuitorii satului au venit să vadă cum se procedează practic la aplicarea acestei metode înaintate. Exemplul lui a fost urmat și de alți 15 țărani muncitori din comună. Insușindu-și experiența înaintată țăranii muncitori din Beldiu desfășoară tot mai larg întrecerea patriotică. Astfel, ei au reușit să termine lucrările de primăvară din etapa I-a în timpul planificat.

Cercul A.R.L.U.S. nu a slăbit activitatea sa nici acum, cînd lucrările agricole sînt în toi. In serile cînd țăranii se întorc de la cîmp precum și duminicile, președinta, precum și ceilalți membri activi ai cercului sînt în mijlocul țăranilor muncitori. Ei discută despre rezultatele obținute prin aplicarea metodelor sovietice, despre cîte ce trebuie să facă pentru ca anul acesta să obțină recolte mai bogate.

Incă de pe acum, biroul cercului a discutat problemele agricole imediat următoare însămînțărilor — plivitul, îngrijirea culturilor. In colaborare cu căminul cultural, cercul și-a întocmit un plan de activitate, prevăzînd acțiuni concrete, pentru a sprijini pe țăranii muncitori să realizeze la timp și în bune condiții, muncile de care depinde în bună măsură producția și calitatea producției agricole.

Cînd lipsește munca de îndrumare și control

Hotărîrea partidului și guvernului cu privire la pregătirea și executarea la timp și în bune condiții a lucrărilor agricole de primăvară subliniază rolul important al stațiunilor de mașini și tractoare în introducerea și folosirea pe scară tot mai largă a agrotehnicii avansate pentru sporirea producției agricole la hectar.

Organizațiilor A.R.L.U.S. din S.M.T.-uri le revine sarcina de a desfășura o intensă muncă de popularizare și răspîndire a metodelor sovietice, în scopul folosirii din plin a capacității de lucru a tractoarelor, al bunei îngrijiri tehnice a mașinilor agricole, pentru executarea lucrărilor la timp și în bune condiții.

Se pare că membrii biroului cercului de la S.M.T.- Poșta-Cîmău (raionul Buzău) precum și ai cercului de la S.M.T.-Stîlpu nu au înțeles pînă în prezent acest lucru. Cine cercetează planul de muncă al acestor cercuri, rămîne nedumerit, găsind în el doar sarcini generale, nelegate cu nimic de specificul muncii din S.M.T. Tocmai acum, cînd întreaga activitate trebuie îndreptată în sprijinul muncitor agricole, biroul cercului de la S.M.T.-Poșta Cîmău a găsit de cuviință să prevadă ținerea a două conferințe cu următoarele subiecte: „Importanța presei în U.R.S.S." și „Succesele industriei sovietice". Desigur, aceste teme își au importanța lor, dar în aceste zile munca cultural-politică trebuie subordonată țelului principal — realizarea lucrărilor agricole de primăvară.

Tot atît de rupt de realitate este și restul planului care prevede, de exemplu, „înfrumusețarea" vitrinelor cu material de propagandă vizuală, dar ce anume trebuie să fie acest material, nu scrie nicăieri, sau, popularizarea metodei sovietice de reparare a tractoarelor pe ansamble, fără însă a ține cont dacă stațiunea are posibilitatea să o aplice efectiv.

Tractoriștii de la S.M.T.-Stîlpu sînt dornici să cunoască și să aplice cît mai grabnic experiența stațiunilor de mașini și tractoare din U.R.S.S. Și-au pus întrebarea membrii biroului de cerc, cu ce anume îi pot ajuta? In fapt activitatea acestui birou a încetat odată cu venirea zăpezii. Cam pe la data de 24 martie s-a pus la comitetul raional Buzău problema „desmorțirii" acestui cerc. Concret, însă, nu s-a făcut nimic pînă în prezent.

Această stare de lucruri se datorește faptului că cercul a fost cu totul lipsit de îndrumarea și controlul comitetului raional. Tovarășul Arif Vasile, secretarul comitetului raional A.R.L.U.S. Buzău, care răspunde de activitatea cercurilor de la S.M.T. Poșta-Cîmău și Stîlpu, a trecut rareori, și atunci doar în fugă, pe la cercuri și nu a considerat că ele pot aduce o contribuție serioasă la pregătirea în bune condiții a campaniei de primăvară. Lipsa aceasta nu a fost sesizată nici de comitetul regional Ploiești, care neîndrumînd și necontrolînd sistematic munca comitetului raional, s-a mulțumit să aprecieze situația de pe teren citind în fugă rapoartele de activitate trimise de comitetul raional.

Lichidînd de îndată aceste lipsuri, comitetul raional A.R.L.U.S. Buzău are datoria să ajute temeinic cercurile din S.M.T., îndrumîndu-le a găsi cele mai potrivite metode de muncă spre a veni în ajutorul campaniei agricole de primăvară.

Lupta din Franța împotriva creării „armatei europene"

In Franța, lupta în continuă creștere împotriva creării „armatei europene" influențează în măsură tot mai mare partidele politice franceze. In sînul partidelor și grupărilor burgheze se desfășoară o luptă ascuțită în cadrul căreia cresc forțele adversarilor „armatei europene".

In acest sens, un exemplu elocvent, e oferit de partidul socialist francez. Cu puțină vreme în urmă, avocații noului wehrmacht german scriau că, în Parlamentul francez, majoritatea deputaților socialiști vor sprijini tratatul cu privire la „armata europeană".

Faptele au dovedit, însă, că aceste socoteli au fost greșite.

Presa franceză a atras atenția asupra apariției unei broșuri, semnată de majoritatea fracțiunii parlamentare a partidului socialist și îndreptată împotriva tratatului cu privire la „armata europeană". Broșura este adresată membrilor partidului socialist francez. Ea este semnată de 59 — din 105 — deputați socialiști în Adunarea Națională.

Printre autorii broșurii se numără Robert Lacoste, Lapy, președintele fracțiunii parlamentare a socialiștilor — Charles Lussy, Daniel Mayer, președintele comisiei parlamentare pentru afacerile externe, Jules Moch, Negelain, fost candidat în alegerile prezidențiale și alții.

„Este greșit să se spună — se arată în broșură — că armata europeană preîntîmpină crearea armatei germane. Dimpotrivă, ea duce tocmai la aceasta".

In broșură este cuprinsă cererea ca, în cadrul votării în parlament a ratificării tratatelor de la Bonn și Paris, deputații socialiști să aibă libertate deplină. Această chemare are o deosebită însemnătate, deoarece — după cum rezultă și din comentariile presei — unii dintre liderii de dreapta ai partidului socialist francez doresc să impună, la apropiatul congres al socialiștilor, o „disciplină de votare" fracțiunii parlamentare socialiste, adică să înfrîngă împotrivirea față de planurile „armatei europene" și să oblige pe toți deputații socialiști să voteze în favoarea ratificării tratatelor de la Bonn și Paris.

In ultimul timp, numeroși reprezentanți ai partidelor politice de extremă dreaptă iau atitudine tot mai hotărîtă împotriva creării „armatei europene". Este vorba mai ales de conducătorii partidului gaullist. In ziua de 7 aprilie, împotriva „armatei europene" s-a exprimat însuși generalul De Gaulle. El a condamnat în expresii tăioase tratatul cu privire la „comunitatea defensivă europeană", pe care l-a calificat drept „o aventură potrivnică firii lucrurilor".

De Gaulle a adăugat: „Trebuie să se înțeleagă bine că dacă această absurditate ar fi ratificată, Franței i s-ar smulge pentru o jumătate de secol și, fără îndoială, pentru totdeauna dreptul de a dispune de ea însăși. Acest tratat ar răpi Franței armata ei, ar rupe Franța de teritoriile ei de peste mare și i-ar închide definitiv orice căi de acces în domeniul armei termo-nucleare".

In încheiere, vorbind despre problemele strategice, generalul De Gaulle a declarat: „Este de neconceput ca în sistemul care ni se propune, comandantul șef american să fie acela care să decidă cum trebuie apărată Franța, și chiar dacă ea trebuie apărată".

Imperialiștii americani pregătesc torpilarea conferinței de la Geneva

Este indiscutabil că problema indochineză stă în centrul atenției opiniei publice mondiale și a presei din toate țările. Acest lucru este lesne de înțeles. Se apropie ziua deschiderii conferinței de la Geneva, pe a cărei ordine de zi sînt incluse două dintre cele mai acute probleme internaționale: problema coreeană și cea indochineză. Opinia publică mondială înțelege bine că, existînd o năzuință sinceră spre reglementarea pașnică a problemelor încă nerezolvate, conferința de la Geneva deschide largi posibilități pentru destinderea actuali încordări internaționale, pentru rezolvarea problemelor arzătoare ale Asiei și Extremului Orient.

Toți participanții la conferința de la Geneva se pregătesc în vederea apropiatei ei deschideri. Din numeroase relatări ale presei străine putem desprinde felul în care unii dintre aceștia se pregătesc pentru apropiata conferință, putem să ne dăm seama de intențiile și de planurile lor.

In presa americană au început să apară tot mai des „prorociri" foarte semnificative. „Departamentul de stat și Pentagonul (ministerul de război al S.U.A.) sînt convinse — scria nu de mult Cromley, corespondentul din Washington al ziarului „Wall-Street Journal" — că apropiata conferință de la Geneva se va termina cu un eșec (!) și că războiul (din Indochina) va continua..."

„Wall-Street Journal" este purtătorul de cuvînt al monopolurilor americane. Corespondentul acestui ziar cunoaște, în amănunt, nu numai cererile stăpînilor, dar și planurile oamenilor lor din guvern. De aceea, se poate presupune că atunci cînd Cromley începe să „prorocească", el nu o face ghicind în ceașca cu cafea, ci plecînd de la premiza adevăratelor tendințe ale inspiratorilor politicii externe americane. Aceasta ar fi putut rămîne o simplă presupunere, dacă numeroase fapte nu ar fi venit să confirme justețea el. Și aceste fapte dovedesc că Statele Unite își accentuiază tot mai mult imixtiunea în războiul din Indochina, imixtiune îndreptată nu spre încetarea acestui război, ci, dimpotrivă, spre extinderea lui continuă.

Cu cîtăva vreme în urmă, revista americană „Time" a publicat date care arată proporțiile imixtiunii americane în războiul din Indochina. „Time" scrie, că, în momentul actual, Statele Unite acoperă 70% din cheltuielile legate de acest război (potrivit altor date — 80%). Din anul 1950, S.U.A. au trimis în Indochina 360 avioane de război, 390 vase militare, 1.400 tancuri și alte mașini de război, 21.000 camioane și remorci etc. Potrivit datelor publicate de aceeași revistă, în ianuarie 1954 S.U.A. au trimis în Indochina aproape 250 de specialiști din efectivul forțelor lor aeriene militare.

Cu cîteva zile în urmă, s-a întors la Paris, venind de la Washington, generalul Ely, șeful marelui stat major al armatei franceze. Înaintea plecării la Washington, el a efectuat, împreună cu René Pleven, ministrul francez al apărării naționale, o călătorie de inspecție prin Indochina. Iată de ce, pe bună dreptate, numeroase ziare străine au privit călătoria lui Ely la Washington ca un adevărat raport asupra situației militare și politice din Indochina prezentat guvernului american de către generalul francez. Însăși această călătorie-„raport" constituie o mărturie grăitoare a proporțiilor imixtiunii americane în războiul din Indochina. Ca urmare a tratativelor duse de Ely, această imixtiune s-a accentuat și mai mult. Încă în timpul desfășurării acestor tratative, în ziare au apărut știri, potrivit cărora S.U.A. au adoptat hotărîrea să trimită „urgent" în Indochina încă 25 bombardiere „B-25", muniții, parașute și alte materiale de război.

Dar planurile americane în legătură cu Indochina nu se mărginesc la o simplă intensificare a „ajutorului" militar. Aceste planuri țintesc mult mai departe. La 29 martie, secretarul de stat al S.U.A., Dulles, a ținut o cuvîntare la clubul presei străine din New York, consacrată în întregime problemelor Extremului Orient. Presa americană lansase încă dinainte o largă publicitate acestui discurs. „New York Herald Tribune" o caracteriza ca fiind „un preludiu la conferința de la Geneva". In acest discurs, Dulles s-a arătat foarte îngrijorat de succesele poporului vietnamez în lupta lui pentru libertate și independență. El a calificat posibilitatea unui deznodămînt victorios al acestei lupte ca fiind „o serioasă amenințare pentru întreaga comunitate liberă" (așa numește Dulles lumea capitalistă). „Statele Unite socotesc — a declarat Dulles — că această posibilitate nu poate fi acceptată pasiv, că acestei posibilități trebuie să i se răspundă prin acțiuni comune".

Două zile mai tîrziu, postul de radio Baden-Baden a comunicat că cercurile diplomatice ale Washingtonului sînt încă preocupate de ce anume a subînțeles Dulles atunci cînd a vorbit despre „acțiunile comune ale lumii libere". Dar nu este necesar să faci prea multe socoteli pentru dezlegarea acestei dileme. Despre așa numitele „planuri de perspectivă" ale imperialiștilor americani în legătură cu Indochina a scris cu toată sinceritatea același Cromley, corespondentul lui „Wall-Street Journal". „Planul va consta în încercarea de a se transforma războiul din Indochina într-un război al Națiunilor Unite, ca în Coreea". După cum vedem, declarația aceasta este lipsită de orice echivoc.

Ce pot avea comun aceste planuri și uneltiri americane cu năzuința de reglementare pașnică a problemelor nerezolvate? Desigur ele n-au nimic comun unele cu altele. Astăzi, cînd a rămas puțin pînă la deschiderea conferinței de la Geneva, cum poate fi apreciată declarația, făcută de Dulles, că „aproximativ peste un an" în Indochina vor fi „obținute rezultate militare hotărîtoare"? Această declarație poate fi apreciată numai ca o expresie a tendinței Statelor Unite de a torpila tratativele din cadrul conferinței de la Geneva în problema restabilirii păcii în Indochina.

A. LIUBIMOV

„Înaintarea" franceză în Vietnam
(Din „Krokodil")

In Pakistanul de est

Crearea „axei" militariste Ankara-Karaci a stîrnit indignarea popoarelor arabe și asiatice. Ele văd în acest nou pas al cercurilor cîrmuitoare ale S.U.A., Turciei și Pakistanului o amenințare la adresa securității lor naționale, o amenințare pentru pacea acestei întinse regiuni a lumii.

Rezistența față de uneltirile S.U.A. ia o tot mai mare amploare în Pakistan. In acest sens, sînt semnificative rezultatele alegerilor pentru adunarea legislativă a Pakistanului de est. Partidul ligii musulmane, aflat la guvern, care sprijină activ atît acordul militar încheiat cu Turcia, cît și acordul privind ajutorul militar al Statelor Unite ale Americii, spera să cîștige majoritatea mandatelor în această adunare legislativă. Rezultatele alegerilor au fost însă cu totul neașteptate pentru cercurile cîrmuitoare pakistaneze. Liga musulmană a suferit în aceste alegeri un eșec total: ea a căpătat doar 9 locuri, în timp ce Frontul unit (opoziția) a căpătat 217 mandate.

Rezultatele alegerilor din Pakistanul de est au produs o mare neliniște în cercurile cîrmuitoare ale S.U.A. și ale Pakistanului. „Este probabil că nimeni nu privește cu atîta neliniște situația creată, ca Hildrett, ambasadorul american" — scria ziarul „New York Herald Tribune". Corespondentul din Beyrut al ziarului „Pakistan Times" relata că guvernul S.U.A. a trimis tuturor diplomaților săi din Orientul Mijlociu, indicația de a convinge guvernele țărilor arabe că eșecul Ligii musulmane în alegerile din Pakistanul de est „nu constituie o consecință a protestului opiniei publice din Pakistan împotriva Pactului Orientului Mijlociu".

Dar toate aceste tentative au fost zadarnice. Ziarul „Pakistan Times" scrie că în țările Orientului Apropiat rezultatele alegerilor din Pakistanul de est sînt considerate ca „un protest împotriva politicii ultra americane" a guvernului pakistanez. In principalul oraș al Pakistanului de est — Dacca, a avut loc un miting organizat de Frontul unit cu ocazia victoriei sale în alegeri. In rezoluția adoptată la acest miting se cere renunțarea la ajutorul militar american, „care reprezintă un real pericol pentru interesele Pakistanului".

Rezultatele alegerilor în adunarea legislativă a Pakistanului de est au dovedit, încă o dată, că acordurile militare impuse de cercurile cîrmuitoare ale S.U.A. sînt în contradicție cu interesele naționale ale popoarelor.

De ce i se face reclamă lui Doenitz

Ziarul englez „Empire News" a publicat interviul acordat corespondentului său vestgerman de către soția unuia dintre principalii criminali de război — „grosseadmiral"-ul hitlerist Karl Doenitz, condamnat la 10 ani închisoare în procesul de la Nürenberg.

Colaboratorul ziarului englez nu a trebuit să depună prea multe și serioase străduințe ca să convingă pe interlocutoarea sa să-i împărtășească visurile. Soția lui Doenitz a făcut-o cu multă plăcere și cu sinceritate, exprimîndu-și încrederea că, într-un viitor apropiat, soțul ei va fi rugat să ocupe postul de președinte al Germaniei occidentale. „Soțul meu — a spus soția criminalului de război — are dreptul să ocupe primul loc în stat". De ce? „Deoarece Hitler l-a numit — prin testament — moștenitorul său". Nici nu se poate mai scurt și mai lămurit!

Soția criminalului de război Doenitz și-a exprimat pretențiile (care nu sînt dealtminteri numai ale ei!) cu aceeași ușurință cu care o fac toate rămășițele fasciste, încurajate de clica bonnistă și de protectorii ei de peste hotare. Interlocutoarea corespondentului englez ar fi putut să adauge că asemenea pretenții au un temei: Adenauer, om atît de drag anumitor cercuri anglo-americane, a cerut eliberarea „sumară" a tuturor criminalilor de război germani, inclusiv a principalilor criminali de război deținuți în închisoarea de la Spandau. Din cîte se pare, ei sînt necesari lui Adenauer în aceeași măsură ca și hitleriștii notorii ce au și fost eliberați de către autoritățile de ocupație ale puterilor occidentale și joacă astăzi la Bonn un rol de prim rang în înjghebarea wehrmachtului agresiv și în transformarea Germaniei occidentale în principala verigă a grupării militare cunoscută sub numele de „comunitatea defensivă europeană".

Știind prea bine toate acestea, ziarul „Empire News" face totuși reclamă „drepturilor" amiralului hitlerist, credincios cauzei fascismului. Ziarul vorbește de „drepturile" lui Doenitz deși acesta — după cum s-a dovedit la proces și, mai ales, de către acuzatorul englez Maxwell — este răspunzător pentru uciderea cu premeditare a echipajelor vaselor comerciale, inclusiv a celor englezești, și pentru executarea membrilor grupurilor engleze căzuți prizonieri. Același Doenitz a ordonat că atunci cînd vase sau submarine dușmane sînt scufundate, „cei rămași în viață nu trebuie scoși din apă și luați pe bord... Trebuie să fiți necruțători în acest război".

Nu cumva ziarul englez socotește că Doenitz și-a ispășit păcatele dînd ordin să se înceteze rezistența în Apus (unde trebuie s-o spunem, ea de-abia își mai trăgea sufletul) și să se continue rezistența în Răsărit? Poate că „Empire News" oferă, atît de galant, soției „grosseadmiral"-ului posibilitatea de a-și exprima public părerea deoarece, devenind în mai 1945 „capul statului", soțul ei a încercat în fel și chip să dovedească anumitor cercuri ale puterilor occidentale că este gata oricînd să fie la ordinele lor?

Pașii crizei...

Această caricatură a fost publicată în ziarul american „Chicago Tribune", sub titlul *„Cal de luptă sau cal de povară?"*. Tema caricaturii o constituie decizia președintelui Eisenhower de a repartiza 20% din comenzile militare regiunilor cu un mare număr de șomeri.

Criza a pășit mai departe peste pragul economiei americane. Optimiștii de comandă încearcă zadarnic să convingă pe americani că nu este vorba de nici un fel de simptome — tot mai evidente, dealtminteri — ale crizei economice, ci numai de o „depresiune" sau de o „reducere a activității de afaceri". In zadar afirmă Hall, președintele Comitetului național al partidului republican, că nu există nici măcar o „depresiune", ci există doar un grup „de băieți care stîrnesc tristețea" prin urletele lor despre „depresiune". Potrivit afirmațiilor lui Hall, acești „băieți" care răspîndesc panica amintesc de „acei oameni înebuniți, care, în evul mediu, alergau pe străzi strigînd „ciumă" atunci cînd ciuma nu lovise încă pe nimeni".

Dar fapte de necontestat contrazic pe acești optimiști de comandă. Nu niște „băieți nebuni" au fost cei care au recunoscut oficial că, spre sfîrșitul lunii februarie, în S.U.A. existau 59 de „zone critice", adică regiuni în care șomajul a atins proporții „însemnate". Aceasta au făcut-o funcționarii Ministerului american al muncii. In martie, numărul „zonelor critice" a trecut de 60. Un „băiat", foarte departe de nebunie, care deține postul de observator economic al ziarului „Journal of Commerce" scria cu amărăciune: „Concedierile s-au extins asupra industriei de automobile, asupra turnătorilor de oțel, asupra companiilor de cale ierată, asupra industriei de textile și celei de cauciuc, asupra industriei producătoare de mașini agricole". „Wall Street Journal" un alt ziar bine informat, completează: „Economiștii socotesc că numeroși muncitori pot fi concediați în lunile ce urmează, în regiunile carbonifere... în industria lemnului și în cea de construcții".

Ministerul comerțului al S.U.A. a anunțat că la jumătatea lunii martie, în Statele Unite erau 3.725.000 de șomeri. Dar pînă și cercurile burgheze ale S.U.A. recunosc că „datele" guvernamentale sînt considerabil diminuate. Numărul americanilor care au rămas fără lucru este foarte ridicat și crește pe zi ce trece.

Revista americană „Business Week" scrie că reducerea activității de afaceri poate însemna o „reducere reală a forței de muncă. Muncitorii de prisos — femei, bătrîni și muncitori prea tineri — vor dispare pur și simplu de la orizont". Dar unde? Bineînțeles că la această întrebare revista nu dă nici un răspuns.

In țările capitaliste, o soartă groaznică așteaptă pe oamenii „de prisos". Iată cum descrie ziarul „Post Dispatch" situația din statul Missuri. In centrul regiunii producătoare de bumbac a statului Missuri se numără, anul acesta, mai mulți oameni care flămînzesc decît în timpul depresiunii de la începutul celei de a treia decade a secolului nostru. Numai într-una din regiunile producătoare de bumbac (Caruthersville) „6—8.000 de oameni au pierdut orice nădejde de a găsi de lucru, neminclnd zile de-a rîndul nici o bucată de pîine".

Cercurile conducătoare americane nu pot să găsească ieșirea din această situație. Fantezia nu îi ajută decît să rezerve comenzi militare pentru regiunile în care șomajul a luat proporții de masă. Ele încearcă să obțină pe această cale atît accelerarea cursei înarmărilor în vederea continuării „politicii de forță", cît și îndepărtarea crizei. Dar acest mijloc este ineficace. Experiența ultimilor ani nu a dovedit oare cu destulă claritate că pînă și cea mai turbată cursă a înarmărilor nu poate constitui un obstacol în calea crizei imminente, ea ascuțind, dimpotrivă, fenomenele de criză?

Prin caricatura publicată, „Chicago Tribune" critică tentativa amintită a guvernului S.U.A. El o critică dintr-un anumit punct de vedere. O analiză atentă a desenului arată că ziarul nu compătimește de loc pe șomeri, înfățișîndu-i ca pe niște leneși zîmbăreți, aranjați comod pe sănii. In același timp, programul american al cursei înarmărilor este înfățișat sub forma unui „cavaler" (pe scut este scris: **„Programul de înarmări al S.U.A."**) nevoit să „salveze" — pe șomeri.

Tîlcul acestei critici originale este lesne de ghicit. Ziarul „Chicago Tribune" reflectă interesele industriașilor din statele Illinois, Michigan, Wisconsin, Iowa, Indiana. Din inscripția de pe indicatorul de la marginea drumului — *„Comenzi defensive pentru ajutorarea regiunilor lovite de criză"* — și din cea de pe prima sanie — *„Șomajul în Noua Anglie"* — rezultă că toate comenzile militare sînt îndreptate spre grupul de state cunoscut sub numele de Noua Anglie — statele Maine, New Hampshire, Vermont, Massachusetts, Rhode-Island, Connecticut. Nemulțumirea că grase comenzi militare încap pe mîini străine, invidia față — iată ce a determinat ziarul „Chicago Tribune" să publice această caricatură...

Fără comentarii

Propaganda americană încearcă să prezinte manifestările provocatoare ale marionetei americane Li Sin-Man drept o politică independentă a clicii de la Seul.

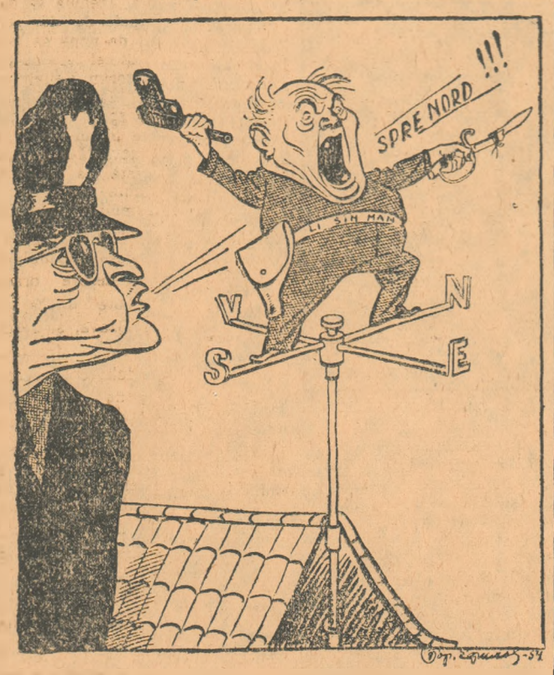

„Independenta" morișcă a Pentagonului.
Desen de *B. EFIMOV*

● „Veți fi mirați cînd veți afla că domnul Alfred Krupp, conducătorul concernului industrial, a sosit cu avionul la Londra" — scria cu prefăcută naivitate ziarul burghez englez „Daily Mail". Krupp a reținut o seamă de camere ultraluxoase în unul din cele mai elegante hoteluri ale capitalei britanice, aceleași camere în care a locuit tot el cu 17 ani în urmă.

● *Luînd cuvîntul la un miting de masă, organizat de Consiliul sindical al unuia din cartierele Londrei, Arthur Lewis, membru al parlamentului englez, a declarat: „In cartierele muncitorești ale Londrei există numeroase case în care eu nu aș putea ține nici măcar un cîine. Cu toate acestea, în ultimii ani, proprietarii acestor case închiriază „apartamente" în asemenea clădiri".*

● Doi algerieni au luat loc la o măsuță a barului parizian „Dupont-Montparnasse". Un chelner s-a prezentat de îndată lîngă măsuța lor, dar nu pentru a le primi comanda, ci pentru a-i ruga să iasă afară... Algerienii au protestat. Ei au fost sprijiniți de către alți consumatori, indignați de această cerere făcută în spiritul rasiștilor americani. A apărut administratorul care a specificat că „direcția nu dorește ca în acest local să fie serviți nordafricani". Administratorul a chemat chiar poliția, care a reținut pentru cîteva ceasuri pe... consumatorii care protestaseră împotriva cererii administrației!

Asemenea cazuri de discriminare rasială, scrie săptămînalul francez „L'Observateur d'Aujourd'hui", au putut fi observate și în alte localuri pariziene, mai ales în Cartierul Latin.

Farsa umbrelor

Nici nu ar trebui să vorbim despre umbre, dacă ele nu ar încerca să treacă drept persoane însemnate, afișînd cu această ocazie, o pază cît se poate de războinică. Tocmai așa a și fost la adunătura fostilor regi, prinți, prințese, duci și diplomați ai fostelor monarhii europene, întrunită în orășelul francez Bourg-en-Bresse.

Motivul convocării acestei adunături de umbre a fost căsătoria ducelui Robert de Habsburg (fiul ultimului împărat al Austriei) cu prințesa Margarita de Savoia (nepoata fostului rege al Italiei). Un strașnic miros de naftalină plutea în jurul mantiilor și pelerinelor fostelor ducese și prințese, în jurul blazoanelor caselor regale dispărute.

Dar nu numai mirosul de naftalină a caracterizat această liotă adunată la Bourg-en-Bresse: ea mai avea și un subtil caracter politic. Spectacolul nu a fost numai o amintire a trecutului monarhic, ci și o oarecare pretenție asupra viitorului. Farsa umbrelor a fost regizată în scopuri vădit politice. „Se căsătorește viitorul împărat al viitoarei Europe..." — a spus, jumătate serios, jumătate în glumă, unul dintre asistenți corespondentului ziarului „L'Humanité-Dimanche".

Ziarul „L'Humanité" scrie că „aleasa" societate adunată la Bourg-en-Bresse era o adevărată „Europă unită" în miniatură. Din Italia fuseseră aduse cu trenuri speciale detașamente de huligani monarho-fasciști. Ceremonia a luat sfîrșit în sunetele asurzitoare ale... imnului imperialist războinic „Deutschland, Deutschland über alles" atît de iubit de Hitler. Intreaga adunare a stat smirnă, pătrunsă de respect și credință... „Un „marș nuptial" cam neobișnuit — scria „L'Humanité". Noi nu l-am mai auzit în țara noastră din timpul ocupației hitleriste". Chiar un ziar reacționar ca „L'Aurore", a scris cu vădită iritație că acest „marș nuptial" a fost o „muzică destul de neplăcută pentru urechea francezului"...

Note

Chimia și sentimentele poporului francez

Laboratoarele de chimie ale municipalității pariziene au primit nu de mult următoarea însărcinare din partea domnului Perretty, unul dintre consilierii municipali: să descopere un preparat cu care să poată fi cu ușurință spălată vopseaua de pe piatră, lemn, cărămidă etc. Ce a determinat pe dl. Perretty să manifeste un atît de subit interes pentru chimie? Problema constă în aceea că pe polițiștii parizieni îi trec sudorile tot ștergînd lozincile ce cheamă la apărarea păcii și independenței naționale a Franței, lozinci îndreptate împotriva „armatei europene", scrise pe zidurile și străzile orașului de patrioții francezi. Dar, în pofida zelului poliției, aceste inscripții continuă să apară într-una pe zidurile caselor, pe arcele podurilor, pe caldarîm... De aceea, ajuns la disperare, consilierul municipal face apel la chimie...

„Grea sarcină, de neîndeplinit! — scrie ziarul elvețian „Voix Ouvrière" în legătură cu „ideea" domnului Perretty. Cînd vorbește inima unui popor cum este poporul francez, chimiștii nu-l vor putea face să tacă, după cum oamenii care lipeau manifeste pe ziduri nu au fost opriți nici de amenzi, de închisoare și execuții".

Principalul este inventivitatea...

„S-a calculat că 89,2% din numărul total al cravatelor cu care s-au spînzurat jucătorii de bursă în timpul dezastrului economic din 1929 erau produse de firma „Hewyns and Hellis". Un paznic care a descoperit pe unul dintre sinucigași, nu s-a putut hotărî să taie cravata de care acesta era atîrnat. Să distrugi o bucată de mătase de prima calitate? Niciodată!"...

Aceste constatări — legate de „scăderea activității de afaceri", adică criza economică tot mai apropiată din S.U.A. — au fost publicate nu de mult de firma „Hewyns and Hellis" în paginile ziarului „Boston Traveler", rezervate publicității.

Amintita firmă a călcat cum vedem bătrînească recomandare: nu vorbi de funie în casa spînzuratului.

Temnița „europeană"

Nu de mult, întrunit la Luxemburg, așa numitul „organ suprem al uniunii cărbunelui și oțelului" a hotărît să recomande celor 6 țări-membre ale acestei uniuni să introducă o carte de muncă „paneuropeană" pentru toți minerii și metalurgiștii.

Această știre nu a constituit o surpriză pentru nimeni. Încă la începutul anului, președintele „organului suprem", Jean Monnet (Franța) a propus înfăptuirea acestei măsuri. Tot atunci a apărut în Franța și „prima rîndunică": transferarea forțată a minerilor din departamentul Gard în Lorena — deocamdată, deci, între hotarele aceleiași țări.

Introducerea cărții de muncă „paneuropene" trebuie să contribuie — potrivit planului conducătorilor uniunii — la crearea pieței „paneuropene" a forței de muncă. După cum arată ziarul „L'Humanité", aceasta ar constitui un mare avantaj pentru conducătorii „poolului" cărbunelui și oțelului.

Traducerea în fapt a unei asemenea „reforme" ar permite pomparea fără nici un fel de piedici a unei forțe de muncă ieftine dintr-o țară europeană într-alta. Și, mai ales, în Germania occidentală, în regiunea Ruhrului, care trebuie să fie transformată în arsenal al „armatei europene". Conducătorii „poolului" socotesc de asemenea că o carte de muncă unică va permite „linișirea" minerilor și metalurgiștilor „nesupuși" din țările vesteuropene. Mai întîi de toate, aceasta privește Franța, unde muncitorii duc o luptă hotărîtă împotriva reducerii producției industriei metalurgice naționale, reducere tradusă în fapt de conducătorii „Uniunii cărbunelui și oțelului" în interesul dezvoltării industriei Ruhrului. Dacă planurile lui Monnet vor fi aplicate, oamenii muncii din țările vesteuropene vor cunoaște o creștere continuă a șomajului, scăderea salariilor. Șefii monopolurilor speră că, datorită acestor planuri, vor avea posibilitatea să reducă salariul muncitorilor, șantajîndu-i cu amenințarea folosirii forței de muncă dintr-o altă țară.

Dar aceasta nu este totul. Noua „măsură" a conducătorilor „poolului" prevede de asemenea crearea unui sistem de discriminare politică la adresa muncitorilor țărilor-membre ale uniunii. „Pe lîngă sus-amintita carte de muncă, se va cere prezentarea «unei dovezi de bună purtare»".

Așa dar, orice muncitor ale cărui păreri nu vor place stăpînilor americani ai lui Monnet sau regilor tunurilor din Ruhr, poate fi lăsat fără lucru.

Nu putem spune că ideea lui Monnet și a acoliților săi din „poolul" cărbunelui și oțelului se distinge prin originalitate. Indignat de acest atentat la interesele vitale ale popoarelor țărilor europene, ziarul „L'Humanité" subliniază că „aceste planuri scandaloase pot fi comparate doar cu măsurile înfăptuite de alți „europeni" — Hitler și Petain de pildă".

Noua temniță „europeană" este creată, într-adevăr, după vechiul model hitlerist!

„Un animal înfricoșător"

Nu cumva, în Grecia, de dreptul de extrateritorialitate se bucură — asemenea „turiștilor" de peste ocean — și animalele domestice, de pildă, cîinii, odată ce ei aparțin americanilor?

Stranie întrebare, nu-i așa?

Dar, mai acum cîteva zile, în ziarul grec „Etnos", a fost publicată o scrisoare care spulberă orice îndoieli în legătură cu această întrebare.

O reproducem în întregime:

„D-le redactor! In cartierul Filophei (o suburbie a Atenei) aleargă adesea pe străzi un uriaș cîine ciobănesc, care aparține unui american ce locuiește pe strada Reas, nr. 10. Joia trecută acest cîine a atacat pe fiica mea în vîrstă de 10 ani. Medicul chemat a constatat că fiica mea a suferit un șoc nervos. Poliția, căreia m-am adresat cu rugămintea să ia măsurile de rigoare, mi-a răspuns: de oarece cîinele aparține unui american, poliția nu poate face nimic. Poliția nu se poate amesteca în treburile americanilor.

Vreau să știu, unde trebuie să mă adresez dacă poliția este atît de nepăsătoare?

Cu toată stima,

S. P. Verikkokis
Str. Danaïdon, 10

Deși acțiunea legilor grecești nu se extinde asupra americanilor, asta nu înseamnă de loc că animalelor, respectiv cîinilor aparținînd americanilor, li se poate îngădui să muște copii greci, remarcă în încheiere ziarul.

Dar polițiștii atenieni sînt de altă părere: ei socotesc că „nu există animal mai înfricoșător decît cîinele ciobănesc"... Dacă stăpînul tău are în buzunar un pașaport american...

„VEAC NOU", organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal Redacția: București, str. Piața Azmei nr. 4 telefon 4.10.12 4.66.07 — Convorbiri interurbane: 4.41.00. ADMINISTRAȚIA: Str. Colței nr. 11 telefon 5.93.19
Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin", Piața Scînteii. ABONAMENTE: pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe 1 an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poștale, prin factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții